

ОТКУПЉЕЊЕ У РИМЉАНИМА ПОСЛАНИЦИ

ПРЕПОРОД

јули, август, септембар 2010.

Садржај:	
1. Апостол Павле и Рим	5
2. Јевреји и незнабошци	13
3. »Јер сви сагрешише«	21
4. Оправдани вером	29
5. Оправдање и закон	37
6. Тумачење вере	45
7. Победа над грехом	53
8. Човек у Римљанима 7	61
9. Слобода у Христу	69
10. Откупљење за Јевреје и незнабошце	77
11. Изабрани по благодати	85
12. Љубав и закон	93
13. Све остало је коментар	101

ОТКУПЉЕЊЕ У РИМЉАНИМА ПОСЛАНИЦИ,

Дон Нојфелд
Број 3/2010.

Припрема:

Хришћанска адвентистичка црква, Одељење за суботну школу

Одговара:

Игор Боснић

Сарадник на овом издању:

Милан Шушљић

Издаје:

А. К. ПРЕПОРОД, Београд

За издавача:

Драган Пејовски,
11000 Београд, Радослава Грујића 4

Табеле заласка Сунца припрема мр Радомир Грујић

Штампа:

»Препород«, Београд, 2010.

Тираж: 4000

На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СРС број 413–133/
72–02 од 19. III 1973. године ослобођено плаћања основног пореза на промет

УВОД

Откупљење у Римљанима

Био је монах, врло вредан монах. »Заиста сам био побожан монах, следио сам правила свога реда много строже него што бих то могао да опишем. Ако би икада неки монах могао да достигне Небо својим монашким делима, ја бих свакако имао право на то. Да сам само наставио да то чиним мало дуже, гушење сопствених телесних страсти мучењем тела довело би ме до саме смрти.«

Без обзира на сва своја дела и подношења, монах никада није осетио да је прихваћен пред Богом, никада није поверовао да је довољно добар да буде спасен. Његово очајање било је тако велико да га је уништавало и ментално и физички; наиме, верујући у стварност Божјег гнева, он је страховао од могућности да се суочи с њим.

А ко и не би?

А онда, једнога дана, док је проучавао Библију, наишао је на текст који је не само променио његов живот већ и историју целог света. »А праведник ће од вере своје жив бити« (Римљанима 1,17).

Његове очи су се отвориле: његово прихватање пред Богом није утемељено на његовим делима, на мучењу тела, на ономе што он сам чини, већ на заслугама Исуса Христа! Никада више неће потпасти под утицај теологије која наду у спасење темељи на било чему другом осим на Христовој праведности, која се приписује вернику вером и само вером.

Овај монах, наравно, био је Мартин Лутер, кога је Бог употребио да покрене највећи религијски протест у хришћанској историји: протестантску реформацију!

За Лутера, све је започело Посланицом Римљанима, која је и тема проучавања у току овог тромесечја. Никога не треба да изненади што је протестантски устанак против Рима започео Посланицом Римљанима (какве ли ироније!), јер је та Посланица одиграла кључну улогу у историји хришћанске мисли. Сви велики покрети у хришћанству који су тражили повратак чистом јеванђељу и теми »оправдање вером« налазили су своје исходиште у Павловој Посланици Римљанима. Та посланица садржи потпуно теолошко представљање јеванђеља и наде коју оно нуди грешном човечанству.

Док будемо проучавали Посланицу Римљанима, трудимо се да следимо основно правило које се може овако формулисати: настојаћемо да откријемо шта су речи Писма желеле да кажу онима којима су биле првобитно упућене. Посматраћемо их у њиховом непосредном контексту; а затим, после тога, потражићемо шта оне значе нама данас. То никако не значи да се значење самих текстова мења; уместо тога, то значи да се истине које Библија износи морају примењивати узимајући у обзир околности у којима живе њихови читаоци.

Према томе, прво морамо открити шта су речи Посланице Римљанима значиле римским хришћанима из првог столећа. Шта је то Павле желео да им каже и зашто? Апостол Павле је имао посебне разлоге да пише управо тој месној цркви. Постојали су одређени проблеми које је он желео да разјасни, али велике истине које је објављивао разјашњавајући та питања нису биле ограничене само на његове прве читаоце. Сасвим супротно, његове речи одјекивале су кроз столећа, преносећи милионима прекрасне вести јеванђеља и његове основне доктрине, оправдања вером. И управо је ова светлост, светлост која је блистала из Посланице Римљанима, растерала таму што је обавијала Мартина Лутера и милионе других, светлост која им је открила не само велику истину о Христу који опрашта грехе грешницима већ и Христову силу да их очисти од греха. У светлости са тих страница ми ћемо се потрудити да сами за себе откријемо, у току овог тромесечја, истину о великој теми спасавања вером и само вером, садржаној на страницама Посланице Римљанима.

Поуке за ово тромесечје засноване су на ранијем раду Дона Нојфелда (1914-1980), који је био помоћник уредника часописа Адвентист Ривју тринаест година (1967-1980) и један од уредника серије The SDA Bible Commentary.

АПОСТОЛ ПАВЛЕ И РИМ

Текстови за проучавање: Дела апостолска 28,17-31; Римљанима 1,7; 15,14.20-27; Ефесцима 1; Филиплјанима 1,12.

Текст за памћење: »Прво, дакле, захваљујемо Богу својему кроз Исуса Христа за све вас што се вера ваша гласи по свему свету.« Римљанима 1,8.

У нашем проучавању Посланице Римљанима било би идеално када бисмо после проучавања историјске позадине, започели текстом у Римљанима 1,1 и онда прошли кроз целу посланицу стих по стих. Али, пошто је за проучавање ове књиге одређено само једно тромесечје, морамо да начинимо избор текстова које ћемо проучавати. Посланицу бисмо лако могли проучавати не једно, већ цела четири тромесечја. Према томе, само кључна поглавља, у којима је садржана основна порука, моћи ће да буду покривена.

Изузетно је важно да онај који проучава Посланицу Римљанима схвати њену историјску позадину. Без те позадине, било би му веома тешко да разуме о чему Павле говори. Павле је писао посебној групи хришћана у једно посебно време, с једним посебним разлогом. Ако, дакле, откријемо, колико је год могуће, тај разлог, имаћемо велику подршку у свом проучавању.

Зато се морамо, у машти, вратити натраг у то време, преселити се у Рим, постати верници тамошње месне цркве и онда, као хришћани из првог столећа, слушати апостола Павла и речи којима га је Свети Дух надањивао у то време.

Заиста је задивљујуће да ова посланица, иако написана пре тако много времена и у сасвим другачијим околностима, садржи поруке које су битне за Божји народ садашњег времена, које су применљиве у свакој земљи и у скоро свим околностима.

И управо зато, неопходно је да уз молитву саслушамо речи које су у њој записане и да их применимо у свом животу.

Текст у Римљанима 16,1.2 указује да је апостол Павле Посланицу Римљанима вероватно написао у граду Кенхреји, који се налазио у близини Коринта, у Грчкој. Павлово спомињање сестре Фебе, становнице Коринта, наговештава да је тај град био место које се налази у позадини Посланице Римљанима.

Један од разлога за тражење места порекла новозаветних посланица јесте настојање да се установи време њеног настанка. Пошто је Павле много путовао, сазнање о томе где се налазио у одређено време решава и питање времена писања Посланице.

Павле је основао месну цркву у Коринту у току свог другог мисионарског путовања, од 49. до 52. године после Христа (види Дела 18,1-18). На свом трећем путовању, од 53. до 58. године после Христа, поново је посетио Грчку (Дела 20,2.3) и у то време преузео прилог за свете у Јерусалиму, свакако негде при крају путовања (Римљанима 15,25.26). Посланица Римљанима је, према томе, вероватно била написана у току првих месеци 58. године после Христа.

Које је друге важне цркве Павле посетио у току свог трећег мисионарског путовања? Дела апостолска 18,23.

Док је посећивао цркве у Галатији, Павле је открио да су у току његове одсутности лажни учитељи убедили вернике да се обрезују и да држе друге прописе Мојсијевог закона. У страху да ће његови противници можда стићи и до Рима пре његовог доласка, Павле је написао посланицу Римљанима да би спречио да се иста трагедија одигра и у Риму. Сматра се да је и Посланица Ефесцима написана у Коринту у току три месеца која је Павле провео у том граду за време свог трећег мисионарског путовања, можда чак и убрзо по апостоловом доласку.

»У својој Посланици Римљанима Павле износи велика еванђеоска начела. Он објављује своја гледишта о питањима која су узнемиравала цркве верника из јеврејства и незнабоштва, и показује да су нада и обећања, некада посебно одређени Јеврејима, сада понуђени и незнабошцима.« (Елен Г. Вајт, *Апостолска црква - Христовим трагом*, стр. 261)

Као што смо већ казали, приликом проучавања било које књиге у Библији веома је важно знати зашто је написана; то јест, на коју се ситуацију односи. Отуда, да бисмо добро разумели Посланицу Римљанима, важно је знати која су то питања узнемиравала цркве верника који су дошли из јеврејства и из незнабоштва. Библијска поука за следећу седмицу бавиће се управо тим питањима.

Која врста проблема узнемирава твоју цркву у данашње време? Одакле долазе опасности које прете Цркви: изнутра или споља? Коју си улогу у тим расправама резервисао за себе? Колико си се пута зауставио да размотриш своју улогу, свој положај и своје држање у сукобима с којима се суочаваш? Зашто је овакво самоиспитивање толико значајно?

Писмо је једно, али је лична посета нешто сасвим друго. Управо зато је Павле, иако је послао своју посланицу Римљанима, наговестио у њој да намерава да дође у тај град. Желео је да они знају да долази и зашто долази!

Које разлоге Павле наводи да би објаснио зашто до тада није посетио Рим? Шта га је навело да се одлучи да дође? Колико му је у његовом размишљању била важна његова мисија? Шта се од ових Павлових речи можемо научити о мисији и о сведочењу? Који занимљив и важан закључак Павле износи о Јеврејима и незнабошцима? Римљанима 15,20-27.

Велики мисионар међу незнабошцима осећао је сталну жељу да јеванђеље однесе у крајеве у којима се оно до тада није проповедало, препуштајући другима да раде у областима где се јеванђеље већ утврдило. У време када је хришћанство још било младо и када је радника било мало, Павле је сматрао да би узалудно расипао своју снагу и труд када би као мисионар радио у подручјима у којима је већ било хришћана. Говорио је: »И тако се потрудих да проповедам јеванђеље не где се спомињаше Христос, да на туђој закопини не зидам. Него, као што је писано: којима се не јави за њега, видеће; и који не чуше, разумеће.« (Римљанима 15,20.21)

Павле није имао намеру да се настани у Риму. Његов циљ је био да јеванђеље проповеда у Шпанији. Надао се да ће у том настојању добити подршку хришћана у Риму.

Које важно начело о проповедању јеванђеља можемо извући из чињенице да је Павле затражио помоћ једне већ организоване цркве како би проповедао јеванђеље у новом подручју?

Прочитај поново текстове у Римљанима 15,20-27. Како је велика била Павлова жеља да служи, да проповеда јеванђеље и да тако задовољи духовне потребе својих ближњих! Шта тебе покреће у твојим еванђеоским подухватима? Колико је твоје срце жељно и спремно да служи потребама твојих ближњих?

»А када дођосмо у Рим, капетан предаде сужње војводи. Али се Павлу допусти да живи где хоће с војником који га чуваше.« (Дела 28,16)

Шта нам наведени текстови казују о томе како је Павле коначно стигао у Рим? Коју поуку можемо извући за себе о неочекиваним и нежељеним догађајима с којима се суочавамо у свом животу?

У животу често долази до врло чудних и неочекиваних заокрета. Колико често се наши планови, чак и они које смо сковали с најбољим намерама не остварују онако како смо очекивали и како смо се надали! Апостол Павле је заиста на крају стигао у Рим, али, колико се његов доказак разликовао од онога што је желео и очекивао!

Када је Павле стигао у Јерусалим на крају свог трећег мисионарског путовања с прилозима за сиромашне вернике, које је прикупио по црквама у Европи и Малој Азији, суочио се с неочекиваним догађајима. Био је затворен и стављен у окове. Пошто је две године провео као затвореник у Цезареји, затражио је да буде изведен пред цезара. Око три године после затварања стигао је у Рим, и претпостављамо, не онако како је то желео када је пре много година први пут писао цркви у Риму о својој жељи да је посети.

Шта нам следећи текстови говоре о времену које је Павле проводио у Риму? И, што је још много значајније, о поуци коју можемо извући из тих збивања? Дела апостолска 28,17-31.

»Не Павловим проповедима, већ његовим оковима, пажња суда је била усмерена према хришћанству. Управо је као затвореник многим душама раскинуо окове који су их држали у робовању греху. И то није било све. Сам је изјавио: 'И многа браћа у Господу, ослободивши се оковима мојима, већма смеју говорити реч Божју без страха.' Филибљанима 1,14.« (Елен Г. Вајт, *Апостолска црква - Христовим трагом*, стр. 323)

Колико пута сте у свом животу доживели неочекиване преокрете који су вам на крају послужили на добро? Види Филибљанима 1,12. Како би вам таква искуства могла ојачати веру и навести вас да се ослоните на Бога када се следећи пут буду догађали слични преокрети од којих нисте очекивали ништа добро?

Ево Павловог поздрава цркви у Риму: »Свима који су у Риму, љубазнима Богу, и позванима светима: благодат вам и мир од Бога оца нашега и Господа Исуса Христа.« Римљанима 1,7.

Љубазнима Богу! Иако је истина да Бог воли цели свет, у посебном смислу Бог воли оне који су Њега изабрали, оне који су се одазвали на позив Његове љубави. То исто можемо видети и у међуљудским односима. И ми на посебан начин волимо оне који нас воле; с њима долази до међусобне размене осећања. Љубав захтева одговор. Када одговора нема, љубав је лишена свог пуног изражавања.

Позванима да буду свети! У неким преводима речи »да буду« стоје под наводницима, што значи да су их преводиоци сами уметнули. Међутим, оне се могу и изоставити без мењања смисла. Када се изоставе, добијамо израз »позванима светима«, онима који су означени као свети!

Појам »свети« представља превод грчке речи »хагиои« која дословно значи »свети«. Свет значи »посвећен«. Светац је онај кога је Бог одвојио за себе. Такав или таква може да има пред собом још врло дугачак пут до посвећења, али чињеница да је та особа изабрала Христа као свога Господа означава је као »свеца« у библијском смислу те речи.

Павле каже да су Римљани »позвани да буду свети«. Да ли то значи да неки људи нису позвани? Како нам неки други текстови помажу да разумемо шта је Павле желео да каже? Ефесцима 1,4; Јеврејима 2,9; 2. Петрова 3,9.

Велика вест јеванђеља гласи да је Христова смрт свеопшта, да се Он принео за сва људска бића. Сви су позвани да буду спасени у Њему, »позвани да буду свети«, чак и пре стварања света. Божја првобитна намера била је да сви припадници људског рода нађу спасење у Христу. Коначни огањ је био намењен само ђаволу и његовим анђелима (Матеј 25,41). То што неки људи одбијају да прихвате понуђено не одузима од чудесности тога дара ништа више него што неко ко штрајкује главу усред продавнице животних намирница може умањити чудесно обиље којим је окружен.

Размисли о овоме: чак и пре стварања света Бог те је позвао да имаш спасење у Њему. Зашто не би требало да дозволиш било чему да те задржи да се одазовеш том позиву?

»Прво, дакле, захваљујем Богу својему кроз Исуса Христа за све вас што се вера ваша гласи по свему свету.« Римљанима 1,8.

Није познато како је била основана месна црква у Риму. Традиција да су цркву основали Павле или Петар нема никаквог историјског темеља. Можда су је основали верници који су се обратили на Дан педесетнице у Јерусалиму (Дела 2), и који су онда прошли кроз Рим или су се настанили у њему. Или су, можда, у неком каснијем раздобљу обраћеници сведочили у Риму о својој вери и тако задобили људе за Христа.

Свакако да представља велико изненађење што је само неколико десетина година после Дана педесетнице једна месна црква, која до тада очигледно није уживала предност да у својој средини угости неког апостола, могла да стекне тако широк углед у свету. »Упркос супротстављању противника, двадесетак година после Христовог распећа постојала је жива, одана црква у Риму. Та црква је била снажна и ревностна и Господ је радио за њу.« (Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, св. 6, п. 1067)

»Вера« овде сигурно има шире значење; то је била верност новом животном путу који су верници препознали у Исусу Христу.

Како сам Павле описује цркву у Риму? Римљанима 15,14.

Три елемента која је Павле изабрао као вредне помена у искуству римских хришћанских верника јесу:

1. »Пуни благодати« – у оригиналу »пуни доброте«. Да ли би људи нешто слично могли да кажу о нама на темељу свог искуства с нама? Када се друже с нама, да ли је обиље доброте у нама оно што их привлачи?

2. »Напуњени свакога разума« – »пуни свакога знања«. Библија много пута наглашава важност просветљења, обавештености и знања. Хришћани су позвани да проучавају Библију и да се добро упознају с њеним учењима. Речи: »И даћу вам ново срце« значе: »И даћу вам нови ум«. Промена срца је увек праћена јасним схватањем хришћанских дужности, разумевањем истине.

3. »Да можете и друге научити!« – »да можете и друге посаветовати, укорити«. Нико не може да напредује духовно ако је изолован од својих суверника. Ми треба да стекнемо способност да храбримо друге, и да се у исто време охрабримо под утицајем других.

Како је стање у вашој месној цркви? Коју врсту угледа она ужива? Или, што је још много важније, да ли уопште ужива неки углед? Шта ти твој одговор открива о твојој цркви? Или, што је још много значајније, шта ти сам можеш да допринесеш да се стање поправи?

За даље проучавање: Читај поглавље »Спасење за Јевреје« у књизи *Апостолска црква - Христовим трагом* од Елен Г. Вајт.

Прочитајте по могућству и ово: Ellen G. White, »The Mysteries of the Bible,« р. 706, in *Testimonies for the Church*, vol. 5; *The SDA Bible Dictionary*, р. 922; and *The SDA Bible Commentary*, vol. 6, pp. 467, 468.

»Иако наизглед удаљен од активног рада, Павле је имао много шири и трајнији утицај од онога који би имао да је био слободан да путује од цркве до цркве као у некадашња времена. Као затвореник за Господа, имао је чвршћи ослонац у осећањима своје браће; а његове речи, написане у оковима Христа ради, привлачиле су већу пажњу и уживале више поштовања него у данима када је он био с њима.« (Елен Г. Вајт, *Апостолска црква - Христовим трагом*, стр. 316)

»Видети да се хришћанска вера дубоко укоренила у великом центру познатог света била је једна од његових најдражих нада и најомиљенијих планова. Црква је већ била основана у Риму и апостол је желео да осигура сарадњу верника у делу које је требало да се обави у Италији и у другим земљама. Да би припремио пут за свој рад међу том браћом, од којих су многи још били странци за њега, он им је послао писмо најављујући своју намеру да посети Рим у нади да ће подићи заставу крста и у Шпанији.« (Елен Г. Вајт, *Апостолска црква - Христовим трагом*, стр. 260)

»Вечни Бог је повукао линију разликовања између свеца и грешника, између обраћенога и необраћенога. Ове две групе се не стапају једна у другу неосетно као боје у дуги, већ су исто тако различите као што се подне разликује од поноћи.« (Елен Г. Вајт, *Порука младим хришћанима*, стр. 242)

Питања за размишљање:

1. **Задржите се на питању на крају поуке за четвртак. Како бисте ви као разред могли да допринесете угледу своје цркве?**
2. **Размените искуства о томе како се неки положај, који је у почетку изгледао врло тежак и неугодан, преокренуо и постао добар и служи на благослов. Како бисте се могли послужити тим искуствима да помогнете другима који се суочавају с очекиваним проблемима?**
3. **Размишљајте о идеји да смо позвани да имамо спасење, чак и пре него што је свет био створен (види Титу 1,1.2; 2. Тимотију 1,8.9). Зашто би требало да нас та чињеница охрабри? Шта нам она говори о Божјој љубави према свим људима? Зашто се онда догађају тако трагична збивања да људи окрећу леђа ономе што им је тако љубазно понуђено?**

Коју поруку нам апостол Павле упућује преко Посланице Јеврејима? Како разумемо која су то »боља обећања«? Јеврејима 8,6.

Можда је највећа разлика између религије Старог завета и религије Новог завета управо у томе што је новозаветно доба започело доласком Месије, Исуса из Назарета. Њега је Бог послао да буде наш Спаситељ. Нико не може одбацити Христа и очекивати да буде спасен. Једино захваљујући помирењу које је Он осигурао људи могу добити опроштење греха. Једино захваљујући приписивању, урачунавању, Његовог савршеног живота, људи могу да стану пред Бога без осуде. Другим речима, спасење се стиче захваљујући Христовој праведности, и ничим другим.

Старозаветни свети људи и жене гледали су у будућност, очекујући благослове месијанског времена и обећање о спасењу. У новозаветно време, људи су се суочавали с питањем хоће ли прихватити Исуса из Назарета кога је Бог послао као Месију, њиховог Спаситеља? Ако буду поверовали у Њега, што значи ако га буду прихватили као Онога који је стварно оно што јесте, ако се буду посветили Њему, биће спасени захваљујући праведности коју им Он бесплатно и обилно нуди.

У међувремену, морални захтеви закона остају непромењени и у новом завету, јер су утемељени на карактеру Бога и Христа. Послушност Божјем моралном закону исто је толико део новог завета као што је била део старог.

Шта нам многи новозаветни писци говоре о обавезности Божјег моралног закона у новом завету? Матеј 19,17; Откривење 12,17; 14,12; Јаков 2,10.11.

У исто време, целокупни кодекс ритуалних и церемонијалних закона који су били изразито израиљски, који су били искључиво везани за стари завет и указивали на Исуса, на Његову смрт и првосвештеничку службу, био је укинут и уведен је нови ред утемељен на »бољим обећањима«.

Да помогне и Јеврејима и обраћеним незнабошцима да схвате шта је све укључено у овај прелаз из јудејства у хришћанство, представља један од Павлових основних циљева у Посланици Римљанима. Наравно, овај прелаз је захтевао много времена и стрпљења од свих учесника.

Како гласе нека од твојих омиљених библијских обећања? Колико се често хваташ за њих у вери? Које одлуке у твом животу могу постати препрека да се та обећања заиста испуне на теби?

Ако ти време дозвољава, прелистај 3. књигу Мојсијевој (обрати пажњу на 12, 16 и 23. поглавље). Какве се мисли јављају у твом уму док читаш све те прописе и правила и обреде? Зашто би у новозаветно време било скоро немогуће испуњавати све те прописе?

Добро је за нас да све старозаветне законе и прописе разврстамо у различите категорије: (1) морални закон, (2) церемонијални закон, (3) грађански закони, (4) правила и прописи, (5) здравствени закони.

Ова подела је једним делом вештачке природе. У ствари, неке од тих категорија су међусобно повезане, а има и прилично преклапања. Старозаветни верници их нису посматрали као одвојене и одређене категорије закона и прописа.

Морални закон је укратко објављен као Декалог, као Десет заповести (2. Мојсијева 20,1-17). Овај закон објављује Божје моралне захтеве упућене људском роду. Тих десет начела је у проширеном издању унесено у разне прописе и правила у првих пет књига Библије. Та објашњења показују шта значи држати Божји закон у различитим околностима. И грађански закони су утемељени на Декалогу. Они одређују однос грађанина према грађанским властима и суграђанима. Они наводе и казне предвиђене за кршење грађанских прописа.

Церемонијални закон је уређивао обреде у Светилишту, описивао је разне жртве и одговорности појединачног грађанина. У њему су наведени и прописани празници и описано њихово светковање.

Здравствени закони се преклапају са осталим законима. Разни закони о ономе што је нечисто дефинишу церемонијалну нечистоту, али иду и даље од тога и садрже хигијенске и здравствене прописе. Закони који одређују чисту и нечисту храну темеље се на физичким разлозима.

Иако су Јевреји вероватно углавном посматрали све те законе и прописе као пакет закона, јер су сви долазили од Бога, свакако да су правили и одређену разлику међу њима. Десет заповести је сам Бог непосредно изговорио своме народу. Свакако да их је то издвајало као посебно важне. Остали закони били су им објављени преко Мојсија. Ритуални прописи у Светилишту морали су се поштовати само док је Светилиште постојало.

Грађански закони, у најмању руку њихов највећи део, нису се више могли примењивати када су Јевреји изгубили своју самосталност и дошли под грађанску власт других народа. Ни многи церемонијални прописи се нису могли примењивати после разорења Храма. Према томе, после Месијиног доласка, многи симболи нашли су своје испуњење и нису више били обавезни.

»ШТА ДА ЧИНИМ ДА БУДЕМ СПАСЕН?«

Која су питања изазвала поделу у Цркви? Зашто су неки верници сматрали да је реч о прописима који су обавезни за све, а не само за Јевреје? Дела апостолска 15,1; 1. Мојсијева 17,10.

Док су апостоли заједно с проповедницима и старешинама и верницима у Антиохији улагали озбиљне напоре даљуде придобију за Христа, неки јеврејски верници из Јудеје, «од јереси фарисејске», успели су да наметну расправу која је ускоро довела до широко распрострањене неслоге у Цркви и изазвала збуњеност међу обраћеницима из незнабоштва. С великом сигурношћу ови учитељи су тврдили да сваки верник, уколико жели да се спасе, мора да се обреже и да поштује целокупни церемонијални закон. Јевреји су се увек поносили својим божански прописаним службама, и многи међу онима који су се обратили Христовој вери и даље су сматрали да Бог, који је некада јасно одредио начин јеврејског богослужења, никако не може одобрити ни најмању промену у његовом редоследу и начину одржавања. Они су тражили да се јеврејски закони и церемоније уграде у обреде хришћанске религије. Били су веома спори да схвате да су све жртве само симболички представљале смрт Божјег Сина, у којој се симбол срео са својим испуњењем и после које обреди и церемоније Мојсијевог закона нису више били обавезни.

Како је требало да се овај проблем разреши? Дела 15,2-12.

»Иако је очекивао да га Бог непосредно усмерава, Павле је увек био спреман да призна ауторитет поверен скупу верника уједињених црквеним заједништвом. Осећао је потребу да добије савет и када су се појављивала важна питања, био је радостан да их изнесе пред Цркву и да се сједини са својом браћом у тражењу мудрости од Бога како би се могла донети правилна одлука.« (Елен Г. Вајт, *Апостолска црква - Христовим трагом*, стр. 139.140)

Занимљиво је да је Павле, који је често говорио о свом пророчком позиву и о томе како га је Исус позвао и поверио му мисију, био толико спреман да сарађује са ширим црквеним управним телима. То значи да је схватио, без обзира на висину свога звања, да је део Цркве као целине и да је дужан да сарађује с Црквом колико год му то буде било могуће.

Какав је твој однос према црквеном старешинству? Колико си спреман да сарађујеш са изабраним представницима Цркве? Зашто је та сарадња тако значајна? Како бисмо као Црква могли да функционишемо ако би свако чинио само оно што сам жели, независно од целине?

»НИКАКВИХ ТЕГОБА ВИШЕ«

До каквих је закључака дошао сабор? Какво је образложење дао за своје закључке? Дела апостолска 15,5-29.

Одлука је била супротна жељама јудаиста. Ти људи су захтевали да обраћеници из незнабоштва буду обрезани и да држе целокупни церемонијални закон и да »јеврејски закони и церемоније буду укључени у обреде хришћанске религије.« (Елен Г. Вајт, *Апостолска црква - Христовим трагом*, стр. 132)

Занимљиво је да апостол Петар описује те старе законе као »јарам« који ни Јевреји нису били у стању да носе. Да ли их је Господ, који је установио те законе, наметнуо као »јарам« свом народу? Једва да се тако нешто могло и помислити! Уместо тога, током времена, неки од народних старешина претворили су законе, који су били замишљени као благослов, у терет. Апостолски сабор се потрудио да обраћене незнабошце поштеди тог терета.

Обратите пажњу на чињеницу да се нигде не спомиње да обраћени незнабошци не треба да поштују Декалог. Можемо ли уопште замислити да би сабор, који им је напоменуо да не једу месо с крвљу, могао да им препоручи да занемаре заповест против прељубе или убиства или крађе или светковања Суботе?

Која су правила била наглашена у одговору сабора обраћеним незнабошцима? Зашто управо та правила? Дела 15,20.29.

Иако јеврејски верници нису желели да своја правила и традиције наметну обраћеним незнабошцима, апостолски сабор је желео да се осигура да верници из незнабоштва неће чинити оно што би било у нескладу с Божјим моралним законом или би било неприхватљиво за Јевреје који су заједно с њима веровали у Исуса. Зато су се апостоли и старешине сложили да им пошаљу писмо и да затраже од њих да се чувају од разврата и сваког неморала, од меса жртвованог идолима, од удављенога и од крви. Неки сматрају, пошто заповест о Суботи није изричито споменута, да она више није обавезивала обраћенике из незнабоштва. Али, ни заповести против убијања или лагања нису биле изричито споменуте, тако да тај приговор отпада!

Можемо ли и ми, на неки начин, стављати на обраћенике терете који нису неопходни и који су само део наше традиције уместо божанских прописа? Ако је тако, у којој мери и зашто? Размишљајте о суботи и о правилима светковања Суботе!

Иако су закључци сабора били потпуно јасни, било је и оних који су желели да иду својим путем и да наставе да траже да обраћеници из незнабоштва поштују јеврејске традиције и законе. Ти људи су са својим идејама представљали веома тежак проблем за Павла. Нису заправо биле у питању неке неважне теолошке појединости. У питању је било потпуно одбацавање суштине Христовог јеванђеља.

Колико је озбиљно Павле схватио проблеме који су се појавили у Галатији? Шта нам то говори о озбиљности тих проблема? Галатима 1,1-12.

Као што је већ било речено, стање у Галатији је највећим делом навело Павла да пише Римљанима. У Посланици Римљанима, Павле разрађује тему коју је започео у Посланици Галатима. Јудаисти су заступали мишљење да је закон који су добили од Бога преко Мојсија веома важан и да га морају поштовати и обраћеници из незнабоштва. Павле се труди да покаже право место и улогу тога закона. Није желео да јудаисти стекну упориште у Риму као што су то успели у Галатији.

Сувише бисмо поједноставили проблем када бисмо упитали да ли Павле у посланицама Римљанима и Галатима говори о церемонијалном или моралном закону. Историјски гледано, препирка се водила око тога да ли обраћеници из незнабоштва треба да се обрезују и да држе Мојсијев закон. Сабор у Јерусалиму већ је био донео одлуку о том питању, али су неки одбили да прихвате такву одлуку. Има и данас неких који у Павловим посланицама Римљанима и Галатима налазе доказ да морални закон, Десет заповести (у ствари, само четврта заповест о Суботи) није више обавезан за хришћане. Међутим, они занемарују тематику посланица, занемарују историјски контекст и проблеме којима се Павле бави. Павле, као што ћемо видети, наглашава да се спасење стиче вером и само вером, а не држањем закона, па чак ни моралног закона – али то није исто као када би рекао да се морални закон више не мора поштовати. Послушност Декалогу никада није довољена у сумњу; они који то тврде уносе у текст нешто ново, неке савремене теме, којима се Павле уопште није бавио.

Како одговараш онима који тврде да Субота више није обавезна за хришћане? Како би могао да докажеш истину о Суботи не угрожавајући целокупност јеванђеља?

Елен Г. Вајт, *Апостолска црква - Христовим трагом* читај поглавља под насловом »Отпад у Галатији« и »Јевреји и незнабошци«; у књизи *Стварање - патријарси и пророци* читај поглавља под насловом »Закон дат Израилу« и »Закон и завети«; у књизи *Чезња векова* читај поглавље под насловом »Изабрани народ«.

»Али, ако је завет с Авраамом садржавао обећање о откупљењу, зашто је други завет склопљен на Синају? У својим оковима народ је у великој мери изгубио знање о Богу и о начелима завета са Авраамом... Народ није схватао грешност свога срца и да му је без Христа немогуће да држи Божји закон; и зато је спремно ушао у завет с Богом.« (Елен Г. Вајт, *Патријарси и пророци*, стр. 335.336)

»Под утицајем лажних учитеља који су се појавили међу верницима у Јерусалиму, поделе, јереси и телесност брзо су почели да се шире међу верницима у Галатији. Ови лажни учитељи су мешали јеврејске традиције са истинама јеванђеља. Одбацујући закључке општег сабора у Јерусалиму, они су обраћеницима из незнабоштва наметали поштовање церемонијалног закона.« (Елен Г. Вајт, *Апостолска црква - Христовим трагом*, стр. 267)

Питања за размишљање:

1. На који начин би твоја месна црква, или ти сам у свом дому или чак самом себи или другима могли да намећете непотребне терете? Како бисмо могли да препознамо да ли стварно чинимо тако нешто себи или другима? Или се, можда, налазимо у опасности да идемо сувише далеко у супротном смеру? Другим речима, како бисмо могли да установимо да ли смо постали сувише лабави у својим мерилима и да зато више не одражавамо високо звање које имамо у Исусу Христу?
2. Које доказе људи данас користе како би устврдили да Десет заповести нису више обавезне за хришћане? Шта одговарамо на таква тврђења? Зашто су она тако погрешна и зашто у највећем броју случајева они који тврде да Декалог више није обавезан и даље живе као да јесте?
3. Прочитајте поново текст у Галатима 1,1-12. Запазите како бескомпромисно, како догматски, како ватрено Павле брани своје разумевање јеванђеља. Зар нам то не говори да и ми, понекад, морамо непоколебљиво бранити своја веровања, посебно у овом времену плурализма и релативизма? Како нам то показује да се нека учења Библије морају бранити од свих напада, и с десна и с лева?

»Јер се не стидим јеванђеља Христова, јер је сила Божја на спасење свакоме који верује, а најпре Јеврејину и Грку. Јер се у њему јавља правда Божја из вере у веру, као што је написано: праведник ће од вере жив бити.« Римљанима 1,16.17.

Каква вам се порука упућује у овим речима? Да ли сте искусили обећање и наду која се налази у њима?

Неколико кључних појмова јавља се у овом тексту:

1. *Јеванђеље*. Овај појам је превод грчке речи која дословно значи »добра вест« или »добра порука«. Када стоји сама, ова реч може да се односи на било коју добру вест, али када уз њу стоји нека друга реч, њено значење се мења. У овом тексту, због додатка »о Христу«, она значи »добра вест о Месији«. Добра вест гласи да је Месија дошао и да се људи могу спасти верујући у Њега. У Исусу и у Његовој савршеној праведности – а не у нама, не ни у Божјем закону – ми можемо наћи спасење!

2. *Праведност*. Ова реч се односи на стање када је човек »прав« пред Богом. Посебно значење ове речи налази се у Посланици Римљанима и ми ћемо га пронаћи док будемо проучавали ту посланицу. Треба нагласити да је у Римљанима 1,17 ова реч поближе објашњена додатком »Божја«. То је праведност која долази од Бога, то је праведност за коју се сам Бог постарао. Као што ћемо видети, то је једина праведност довољно добра да нам обезбеди обећање о вечном животу.

3. *Вера*. У грчком језику речи преведене као »веровати« и »вера« су глаголски и именички облик исте речи: »пистеуо« (веровати) и »пистис« (вера). Значење речи вера у односу на спасење установиће се док будемо ишли даље у проучавању Посланице Римљанима.

Да ли икада имате проблема са својом сигурношћу у спасење? Да ли се икада питате да ли сте уопште спасени и да ли уопште имате изгледа да се спасете? Шта изазива та страховања? На чему се она темеље? Да ли на стварности? Да не живите, можда, начином живота који се супроти вашој вери? Ако је тако, које се промене морају догодити да бисте се могли ухватити за обећања која вам Исус нуди?

»Јер сви сагрешише и изгубили су славу Божју.« Римљанима 3,23.

Зашто нам је данас тако лако да поверујемо у ове речи, иако смо хришћани? Истовремено, шта наводи неке људе да посумњају у истинитост овог текста?

Заиста је изненађујуће да има људи који одбацују мисао о људској грешности, тврдећи да су људи у својој суштини добри! Међутим, проблем настаје због недостатка разумевања шта је у ствари истинска доброта. Људи се могу упоређивати с неким другим човеком и сматрати да су добри. Чак је и гангстер Ал Капоне био добар када би се упоредио с Хитлером. Међутим, када се упоредимо с Богом, с Божјом светошћу и праведношћу, тада ниједан од нас не може избећи да буде незадовољан својим стањем.

Текст говори и о »Божјој слави«. Овај израз се различито тумачи. Можда се најједноставније тумачење може наћи у тексту: »А муж... је обличје и слава Божја.« 1. Коринћанима 11,7. У грчком језику, реч »слава« се по значењу може сматрати блиским еквивалентом речи »обличје«. Грех је покварио Божје обличје у човеку. Грешни човек је неспособан да одражава обличје или славу великог Бога.

Како Павле описује човеково стање? Да ли се од његовог времена нешто променило? Који би се од ових текстова могао односити и на тебе, или, како би ти изгледао да Христос није ушао у твој живот? Римљанима 3,10-18.

Иако смо толико лоши колико јесмо, наше стање ипак није безнадежно. Први корак који морамо учинити јесте да признамо своју крајњу грешност, али и своју беспомоћност да сами било шта предузмемо да се поправимо. Дело је Светога Духа да нас осведочи у нашу кривицу. Ако се грешник не буде противио, Свети Дух ће га навести да скине маску самооправдања и заблуде и да се преда Христу, тражећи од Њега милост. »Боже, милостив буди мени грешноме!« Лука 18,13.

Када си последњи пут бацио непристрасан поглед на себе и своје стање, на своје побуде, своја дела и своја осећања? То може да буде врло неугодно искуство, зар не? У чему је твоја једина нада?

На прелазу у двадесето столеће људи су се заносили идејом да се људски род поправио, да се морално стање унапредило, да ће наука и технологија довести до настанка идеалног друштва. Људска бића, тако се веровало, налазе се на путу према савршенству; то јест, захваљујући правој врсти образовања и моралног уздизања, људи могу у великој мери да усаврше свој лик и стање људског друштва. Сматрало се да цели тај процес почиње у масовном облику нашим преласком у храбри нови свет двадесетог столећа.

На несрећу, стање се није развијало у том смеру, зар не? Двадесето столеће је било најнасилније и најварварскије у целој историји, захваљујући, какве ли ироније, управо напретку науке, који је омогућио да се људи убијају међусобно много брже и масовније него икада пре, много суровије него што су то и најпоқваренији умови могли да замисле. У чему је био проблем?

На који начин је оно што је Павле написао у првом столећу постало стварност у двадесет и првом? Римљанима 1,22-32.

Када је људски род изгубио Бога из вида, настала је поплава греха и заблуде и поқварености. Ми, данас, сваки од нас, уколико се из тренутка у тренутак не предајемо Богу, постајемо део проблема с којим се суочава цели свет.

Усредсредимо своју пажњу на текст у Римљанима 1,22.23. Како се ово начело данас показује? Одбацујући Бога, кога људи нашег столећа обожавају и коме се идолопоқклонички клањају? Чинећи тако, колико су постали мудрији?

У првом поглављу Посланице Римљанима Павле се бави посебно гресима незнабожаца, оних који су изгубили Бога из вида још пре много времена и зато прихватили најсрамотније обичаје.

Међутим, он уопште не намерава да своје земљаке, свој народ, остави из набрајања. Упркос свим предностима које су добили (Римљанима 3,1.2), и они су постали грешници, осуђени по Божјем закону, па је и њима била неопходна спасоносна Христова благодат. У том смислу, у смислу да су сви који су преступили Божји закон грешници, и да је свима неопходна божанска благодат да би стекли спасење, и Јевреји и незнабошци налазе се у истом положају.

На коју опасност Павле упозорава своје читаоце? Коју поруку сви ми, и Јевреји, и незнабошци треба да примимо из ове опомене? Римљанима 2,1-3. 17-24.

»Немојте себе сматрати бољима од осталих људи нити себе уздизати на положај њиховог судије. Пошто нисте у стању да препознате побуде, ви сте неспособни да судите другима. Критикујући другог, изричете пресуду самима себи, јер показујете да сте се удружили са Сотонем, који је тужитељ своје браће.« (Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 261)

Често је врло лако видети грехе других и указати на њих. А како често смо и ми сами криви за исте поступке, или чак и за горе? Проблем је у томе што према себи окрећемо заслепљене очи, или што покушавамо да се добро осећамо гледајући колико су други, када се упореде с нама, гори од нас.

Павле не жели ништа од тога. Он опомиње своје земљаке да не буду брзи да осуђују незнабошце, јер су они, Јевреји, иако изабрани народ, у неким случајевима чак и кривљи од незнабожаца које тако брзо осуђују, будући да су, као Јевреји, добили много више светлости од незнабожаца.

Павле у свему томе жели да нагласи мисао да нико од нас није праведан, да нико од нас не испуњава божанска мерила, да нико од нас није по својој природи добар или свет. Јевреји и незнабошци, мушкарци и жене, богати и сиромашни, богобојазни или безбојници, сви смо осуђени. Да нема божанске благодати, не би било никакве наде за било кога од нас.

Колико си добар у улози лицемера? Што значи, како често, макар само у мислима, осуђујеш друге за оно за шта си и сам крив? На који начин, слушајући оно што је Павле овде написао, можеш да се промениш?

Петогодишњи дечак је гурнуо своју сестрицу и родитеји су захтевали од њега да се извини. Он то није желео, па је стиснутих усана, оборених очију, једва процедио: »Жао ми је!« Такво понашање се једва могло назвати покајањем, зар не?

Имајући овај догађај на уму, прочитајте следећи текст: »Или не марећи за богатство његове добротe и кротости и трпљења, не знајући да те доброта Божја на покајање води.« Римљанима 2,4. Каква се порука у овим речима крије за нас?

Треба да запазимо да нас Божја доброта наводи, а не присиљава на покајање. Бог се не служи силом. Он је бескрајно стрпљив и труди се да себи привуче све људе својом љубављу. Присилно покајање уништило би сваку сврху покајања, зар не? Када би нас Бог присиљавао на покајање, онда би сви били спасени, јер зашто би једне присиљавао да се покају, а друге остављао у непокајању?

Шта се догађа са онима који се одупру Божјој љубави, који одбију да се покају и остају у непослушности? Римљанима 2,5-10.

У овим текстовима и често у целокупној Посланици Римљанима, Павле наглашава значај добрих дела. Оправдање вером без дела закона никада се не сме схватити тако као да добра дела немају никаквог места у хришћанском животу. На пример, у седмом стиху, спасење је описано као да долази онима који га траже »стрпљивом истрајношћу у чињењу добра«. Иако се људским напорима не може зарадити спасење, добра дела су део целокупног искуства спасења. Тешко је и замислити како би неко могао да чита Библију а да и даље мисли да добра дела немају никакве вредности. Истинско покајање, покајање које долази драговољно из срца, увек ће бити праћено одлучношћу да одбацимо и уклонимо све оно због чега смо имали да се кајемо.

Колико често се кајеш? Да ли је твоје покајање искрено, или само покушаваш да заборавиш своје грешке, недостатке и грехе? Ако је тако, како би се могао променити? Зашто би морао да се промениш?

Читај поглавља под насловом »Грешникова потреба за Христом« и »Божја љубав према човеку« у књизи ЕГВ, *Пут Христу*; Елен Г. Вајт, *Поуке великог Учитеља*, поглавље »Господњи виноград«; Елен Г. Вајт, *У потрази за бољим животом*, поглавље »У додиру са другима«; Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, sv. 5, chapter »Agents of Satan«.

»Многи су у заблуди поводом стања свога срца. Они не могу да схвате да је необраћено срце преварно више од свега и очајнички зло. Они се огрћу плаштем своје праведности, и задовољни су да достигну своја властита мерила карактера; али, како кобно пропуштају да достигну божанска мерила, јер сами по себи не могу да испуне Божје захтеве.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. књига, стр. 320)

»Била ми је показана страшна слика стања у коме се налази свет. Неморал се види на све стране. Развратност је посебни грех овог времена. Никада није порок подизао своју одвратну главу тако смело као сада. Изгледа као да су људи омамљени, и они који воле врлину и истинску доброту скоро да су обесхрабрани његовом смелашћу, снагом и свеопштом распрострањеношћу. Безаконе које преовладава није ограничено само на невернике и ругаче. Било би добро да је то случај, али није. Многи људи и жене који исповедају Христову религију су криви. Чак и неки који тврде да очекују Његов долазак нису ништа боље припремљени за тај догађај од самог Сотоне. Они се не чисте од сваке нечистоте. Они су већ тако дуго служили својим страстима да је потпуно природно за њихове мисли да буду нечисте а њихова машта покварена.« (Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, св. 2, стр. 346)

Питања за размишљање:

1. Размотрите још једном своје одговоре на питања у делу за уторак. **Како се ово начело показује у данашњем друштву?**
2. Размотрите други текст Духа пророштва у делу за петак. **Ако сте себе пронашли у њему, како гласи ваш одговор? Зашто је тако важно да не очајавамо, већ да се и даље хватамо за Божја обећања о опроштењу и очишћењу? Ко је тај који жели да кажемо: »Доста је, не могу више! Сувише сам покварен. Никада се нећу спасти, зато одустајем!«? Да ли ћете послушати њега или Исуса, који говори: »Ни ја те не осуђујем, иди, и не греш више!« Јован 8,11.**
3. **Зашто је тако важно да ми као хришћани схватимо људску грешност и поквареност? Шта би се могло догодити када бисмо заборавили ту жалосну, али истинску стварност? На какве грешке би нас могло навести погрешно схватање нашег правога стања?**

Шта Павле говори о закону, и о томе шта закон може или не може да учини? Зашто је то тако важно за хришћане да схвате? Римљанима 3,19.20.

Павле се овде служи појмом закона у ширем смислу, онако како су га Јевреји у његово време схватали. Под појмом »Тора« (јеврејска реч за закон) Јевреји чак и данас првенствено мисле на Божја упутства у првих пет Мојсијевих књига, али и шире на целокупни Стари завет. Морални закон, заједно са својим тумачењима и додацима у облику прописа и препорука, али и церемонијални закон, били су део тих упутстава. Због тога, појам закона овде можемо схватити као целокупни систем јудаизма.

Бити под законом значи бити под његовом влашћу. Закон само разоткрива нечије недостатке и кривицу пред Богом. Закон не може да уклони кривицу; али може да наведе грешника да потражи помоћ.

Када Посланицу Римљанима применимо на данашње прилике, када јеврејски закон није више у употреби, ми мислимо углавном на морални закон. Ни овај закон нас не може спасти ништа више него што је систем јудаизма могао да спасе Јевреје. Спасевање грешника није задатак моралног закона. Његов задатак је да нам открије божански карактер и да нам покаже где нисмо успели да га одражавамо.

Без обзира о којем се закону ради – моралном, церемонијалном, грађанском или о свима њима заједно – држање било којег или свих заједно неће човека учинити праведником у Божјим очима. У ствари, закон никада није ни био предвиђен да то чини. Сасвим супротно, требало је да закон укаже на наше недостатке и да нас води Христу.

Закон не спасава ништа више него што симптоми неке болести могу да је излече. Симптоми не лече, они указују на потребу за лечењем. И то је начин на који закон делује.

Колико су били успешни твоји напори да држиш закон? Шта ти твој одговор говори о узалудности напора да се спасеш држањем закона?

»А сада се без закона јави правда Божја, посведочена од закона и од пророка.« Римљанима 3,21.

Како би требало да схватимо оно што овај текст каже?

Ова нова праведност појављује се као супротност праведности по закону с којом су Јевреји били упознати. Ова нова праведност је названа »праведност Божја«; што значи, праведност која долази од Бога, праведност коју Бог даје, и једина коју Он прихвата као истинску праведност.

Ово је, наравно, праведност коју је Исус гајио у свом животу док је био овде у људском телу, праведност коју Он нуди свима који ће је прихватити вером, који ће је тражити за себе, али не зато што је заслужују, већ зато што им је неопходна.

»Праведност је послушност закону. Закон захтева праведност, и грешник је дугује закону; али, он је неспособан да је пружи. Једини начин на који он може стећи праведност јесте путем вере. Вером он може да изнесе пред Бога заслуге Исуса Христа и Господ ће послушност свога Сина урачунати грешнику. Христова праведност ће бити прихваћена «уместо човекових недостатака и Бог ће прихватити, помиловати, оправдати покајничку душу која верује, поступати према њој као да је праведна и волети је као што воли свога Сина» (Ellen G. White, Selected messages, 1. књига, стр. 367). Како би могао да научиш да прихватиш ту прекрасну истину за себе? Римљанима 3,22.

Вера Исуса Христа је овде ван сваке сумње вера у Исуса Христа. Када делује у животу хришћанина, вера је много више него само интелектуално прихватање Христа, она је много више него само признавање неких чињеница о Христовом животу и Његовој смрти. Уместо тога, истинска вера у Исуса Христа значи прихватити Њега као Спаситеља, Заменика, Залог и Господа. То значи изабрати Његов пут у животу. То значи уздати се у Њега и трудити се у вери да живиш у складу с Његовим заповестима.

Шта Павле каже о оправдању? Шта то значи да је спасење у Исусу? Римљанима 3,24.

Овај текст треба читати имајући на уму све што смо до сада проучавали о закону и о томе шта закон може или не може. Какво значење има замисао о оправдању? Грчка реч »дикаиоо«, преведена као »оправдати« може да значи »учинити праведним«, »прогласити праведним« или »сматрати праведним«. Реч има исти корен као и реч »дикаиосуне« – »праведност« и »оправдање«, што у неким преводима не долази до јасног изражаја. Ми смо оправдани кад нас Бог »прогласи праведнима«.

Пре овог оправдања, човек је неправедник и зато неприхватљив пред Богом. После оправдања он или она се сматрају праведнима, и постају прихватљиви пред Богом.

Све се то дешава само путем Божје благодати. Благодат значи наклоност, давање предности. Када се грешник обрати Богу и затражи спасење, дело је благодати да ту особу сматра или прогласи праведном. То је незаслужена наклоност. И верник бива оправдан без икакве заслуге са своје стране, без икаквог права на које би се могао позвати, осим своје крајње беспомоћности. Човек је оправдан откупом који је у Исусу Христу, спасењем које Исус нуди као грешникова Замена и Залог.

Оправдање је представљено у Посланици Римљанима као тренутно дело, што значи да се догађа у једном моменту. У једном тренутку, грешник је далеко од Бога, неправедник, неприхваћен; следећег тренутка, после оправдања, он је близу Бога, прихваћен и праведан.

Човек који је у Христу гледа на оправдање као на дело из прошлости, на дело које се одиграло када се потпуно предао Христу. »Оправдавши се вером« (Римљанима 5,1) значи у ствари »пошто смо оправдани вером«.

Наравно, ако оправдани грешник отпадне и онда се поново врати Христу, оправдање се догађа поново. Затим, ако се обраћење прогласи свакодневним искуством, онда се у истом смислу и оправдање може сматрати свакодневним, из дана у дан поновљеним искуством.

Ако је радосна вест о спасењу заиста тако добра, шта задржава људе да је прихвате? На темељу властитог искуства, шта је тебе наводило да оклеваш да прихватиш све што ти Господ обећава и нуди?

У Римљанима 3,25 Павле подробније објашњава велику поруку о спасењу. Он се служи маштовитим изразом »умилостивити«, »одобровољити«. Грчка реч за тај појам, »хиластерион«, појављује се само овде и у Јеврејима 9,5 где је преведена као »седиште милости«. Онако како је употребљена у Римљанима 3,25, описујући понуду оправдања и спасења преко Христа, реч *хиластерион* представља испуњење свега што је било симболички представљено седиштем милости у старозаветном Светилишту. Она, према томе, значи да је својом смрћу Исус постао средство спасења и Онај који осигурава »умилостивљење«. Укратко, то значи да је Бог учинио све што је било потребно да нас спасе.

Текст говори и о опраштању греха, о ослобађању од греха. Наши греси нас чине неприхватљивима пред Богом. Ми сами од себе не можемо ништа да учинимо да уклонимо своје грехе. Али, у плану спасења, Бог нам је осигурао начин да греси буду уклоњени вером у Христову крв.

Реч за »очишћење« у грчком језику је »паресис«, што дословно значи »прећи преко« или »не обраћати пажњу«, али се овде никако не може схватити као »занемаривање греха«. Бог може да заобиђе грехе из прошлости зато што је, својом смрћу, Христос платио казну за грехе свих људи. Сваки, дакле, који »верује у његову крв« може да добије опроштење греха, јер је Христос већ умро за њих (1. Коринћанима 15,3).

На који начин Павле истиче заслуге вере? Римљанима 3,26.27.

Радосна вест коју је Павле желео да подели са свима који су хтели да га слушају гласи да је човеку на располагању Божја праведност и да нам се она даје не нашом заслугом, већ вером у Исуса и у оно што је Он учинио за нас.

Због крста на Голготи, Бог може грешника да прогласи праведником а да ипак остане праведан и поштен у очима свемира. Сотона не може упрети прстом на Бога и оптужити га за кршење закона, јер је само Небо принело највишу жртву. Сотона је оптужио Бога да тражи од човека више него што је спреман да учини за њега. Крст на Голготи одбацује ту оптужбу.

Сотона је очекивао да ће Бог уништити свет после човековог пада у грех. Уместо тога, Бог је послао свога Сина да га спасе. Шта нам то говори о Божјем карактеру? Како знање о Божјем карактеру треба да утиче на наш начин живота? Шта ћеш у току следећа 24 сата променити у свом понашању зато што си се боље упознао с Божјим карактером?

»Мислимо, дакле, да ће се човек оправдати вером без дела закона.«
Римљанима 3,28.

Да ли то значи да се од нас више не тражи да поштујемо закон, пошто знамо да се делима нећемо спасти? Како можеш да објасниш свој одговор?

У историјском контексту, Павле у Римљанима 3,28 говори о закону у ширем смислу као о систему јудаизма. Без обзира колико је савесно Јеврејин настојао да живи у складу с тим системом, уколико није прихватио Исуса као Месију, није могао да буде оправдан.

Овај текст представља закључак излагања у коме Павле тврди да закон вере искључује хвалисање. Када би се човек могао оправдати својим делима, имао би чиме да се хвали. Али, ако се оправдава зато што је Исус објекат његове вере, онда заслуга јасно припада Богу који оправдава грешника.

Дух пророштва даје занимљив одговор на питање: »Шта је то оправдање вером?« Ево шта каже: »Божје је дело да славу човека баци у прах и да учини за њега оно што није у његовој моћи да учини за себе.« (Ellen G. White, *Testimonies to Ministers and Gospel Workers*, стр. 456)

Дела закона не могу донети помирење за прошле грехе. Оправдање се не може зарадити. Оно се може примити једино вером у Христову жртву помирења. Дакле, у том смислу дела закона немају никакве везе са оправдањем. Бити оправдан без дела значи бити оправдан без ичега у себи чиме би зарадио оправдање. Међутим, многи хришћани су погрешно схватили и применили овај текст. Они кажу да све што човек треба да учини јесте да верује, док истовремено умањују вредност дела послушности, чак и послушности моралном закону. Чинећи тако, потпуно погрешно тумаче Павла. У Посланици Римљанима, али и на другим местима, Павле приписује велику важност држању моралног закона. Свакако, чинио је то и Исус, а Јаков и Јован такође (Матеј 19,17; Римљанима 2,13; Јаков 2,10.11; Откривење 14,12). Павле жели да каже: иако послушност закону није средство оправдања, човек који се оправдао вером држи Божји закон и, у ствари, он је једина особа која може да држи закон. Непрепорођена особа која није оправдана вером никада не може испунити све захтеве закона.

Зашто људи тако лако падају у Сотонину замку да мисле да се човек не мора старати да држи Божји морални закон ако се тиме иначе неће спасти? Да ли си и ти сам некада »укидао« грех ослањајући се на оправдање вером? Зашто је такво мудровање веома опасно? У исто време, где бисмо били без обећања о спасењу, чак и када се нађемо у искушењу да га злоупотребимо?

За даље проучавање: Прочитајте »Ново и старо«, стр. 84.85. у књизи *Поуке великог Учитеља*; Ellen G. White, »The Righteousness of Christ in the Law,« pp. 236–239; »Come and Seek and Find,« pp. 331–335; »Perfect Obedience Through Christ,« pp. 373, 374, из *Selected Messages*, књига 1.

»Христов карактер заузима место твог карактера и ти си прихваћен пред Богом као да никада ниси ни грешио.« (Елен Г. Вајт, *Пут Христу*, стр. 81)

»Благодат је незаслужена наклоност. Анђели, који не познају греха, не могу да разумеју шта би то значило да им се укаже благодат; али наша грешност позива на показивање благодати свемилостивог Бога.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. књига, стр. 331.332)

»Вера је услов под којим је Бог нашао за добро да грешницима обећа опроштење; не зато што би у вери била нека заслуга којом би се заслуживало спасење, већ зато што се вера може ухватити за Христове заслуге, за лек којим се лечи грех. Вера може да понуди Христову савршену послушност уместо грешникових преступа и неверстава. Када грешник верује да је Христос његов лични Спаситељ, онда, у складу са својим сигурним обећањима, Бог опрашта његове грехе и бесплатно га оправдава. Покајничка душа схвата да његово оправдање долази због Христа, његовог Заменика и Залог, који је умро уместо њега и тако му донео помирење и оправдање.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. књига, стр. 366.367)

»Иако закон не може да плати казну за грех, већ оптерећује грешника свим његовим дуговима, Христос је обећао обилно помиловање свима који се покају и верују у Његову милост. Божја љубав се обилно показала свакој души која се каје и верује. Жиг греха на души може се избрисати једино крвљу Жртве помирења... Онога који је једнак Оцу. Христово дело – Његов живот, понижење, смрт и посредовање за изгубљеног човека – уздиже закон и чини га достојним поштовања.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. књига, стр. 371)

Питања за размишљање:

1. Прочитај поново све текстове за ову седмицу и онда, својим речима, укратко опиши шта кажу.
2. Размисли о томе каква је била цена нашег спасења: смрт Божјег Сина. Шта нам то говори о томе колика је грешност греха? Ако престанемо грешити и никада више не будемо грешили, зашто то ипак не би било довољно да нас учини праведнима пред Богом? Како би нас те чињенице могле покренути да се одупремо искушењу да грешимо?
3. На које начине човек може пасти у искушење да злоупотребити прекрасну вест о спасењу вером и само вером? У коју замку пада онај који се препушта размишљању да учини тако нешто? 2. Петрова 3,16.17; 1. Јованова 3,7.

ОПРАВДАЊЕ И ЗАКОН

Текстови за проучавање: 1. Мојсијева 15,6; 2. Самуилова 11, 12; Римљанима 3,20-23.31; 4,1-17; Галатима 3,19; 1. Јованова 3,4.

Текст за памћење: »Кваримо ли, дакле, закон вером? Боже сачувај! Него га још и утврђујемо!« Римљанима 3,31.

На много начина, четврто поглавље Посланице Римљанима продире до сржи библијске доктрине о спасењу вером и само вером. Служећи се Авраамом – узором светости и врлине – као примером човека коме је било неопходно спасење благодаћу, без дела закона, Павле својим читаоцима не оставља никакву могућност да га погрешно схвате. Ако дела и поштовање закона најбољега међу људима нису била довољна да га оправдају пред Богом, какву наду би могли да имају остали? Ако је благодат била неопходна Аврааму, онда је она неопходна и свима осталима, Јеврејима и незнабошцима!

У четвртом поглављу Посланице Римљанима Павле приказује три основне фазе плана спасења: (1) обећање о божанском благослову (обећање о благодати); (2) људски одговор на то обећање (одговор вере); и коначно, (3) божанско проглашавање праведности упућено је онима који верују (оправдање). Тако се то догодило са Авраамом, и тако ће се то догађати и с нама.

Необично је важно да имамо на уму да Павле говори о спасењу благодаћу; то је нешто што нам се даје, без обзира колико то било незаслужено. Када бисмо га заслуживали, онда бисмо га имали; када бисмо га имали, онда то не би био дар него враћање дуга. За бића тако искварена и грешна као што смо ми, спасење је морало да буде дар.

Да би доказао своје гледиште о спасењу вером и само вером, Павле се враћа на 1. Мојсијеву и цитира: »И поверова Авраам Богу и он му прими то у правду« (1. Мојсијева 15,6). Овде, дакле, на једној од првих страница Библије, налазимо оправдање вером и само вером.

Коју чињеницу о односу између вере и закона Павле наглашава? Зашто је за нас та чињеница тако важна? Римљанима 3,31.

У овом тексту, Павле посебно наглашава да вера не укида Божји закон. Чак ни они који су држали закон, целокупни старозаветни систем закона, никада се нису могли спасти тиме. Религија Старога завета, увек је била религија Божје благодати коју је Бог давао грешницима путем вере.

Како Павле показује да се чак и у Старом завету спасење увек стицало вером, а не преко дела закона? Римљанима 4,1-8.

Према старозаветном извештају, Авраам је био проглашен праведним зато што је »поверовао Богу«. Према томе, и сам Стари завет говори о оправдању вером. У складу с тим, сваки наговештај да вера »укида« (грчки »катаргео«, »проглашава бескорисним«, »обеснажује«) закон јесте погрешан; спасење вером је заиста део Старога завета. Благодат се проглашава на свакој његовој страници. Шта је, на пример, представљао целокупни ритуал у Светилишту ако не слику начина на који се грешник спасава, не својим делима, него смрћу заменика уместо његове?

Осим тога, како би се другачије могла објаснити чињеница да је Давид добио опроштење после жалосне афере с Витсавејом? Свакако да га држање закона није спасло, јер је прекршио толико начела закона да би морао да буде осуђен по многим основама. Ако би требало да Давид буде спасен по закону, он уопште не би био спасен!

Павле представља Давидово поновно стицање божанске наклоности као пример оправдања вером. Опроштење је било дело божанске благодати. Имамо, дакле, још један пример оправдања вером из Старог завета! У ствари, колико год да су легалистички били расположени многи припадници старог Израила, јеврејска религија је увек била религија благодати. Легализам је био само њено изопачење, а не њен смисао.

Размишљајте неко време о Давидовом греху и покајању (2. Самуилова 11,12; Псалам 51). Какву наду за себе можемо извући из те жалосне приче? Није ли то и поука за све нас како треба да поступамо према онима у цркви који су згрешили?

Тема којом се Павле овде бави је нешто много више од једноставне теологије. Он продире до срца и душе спасења и нашег односа према Богу. Ако неко верује да мора да заслужи оправдање, да мора да достигне одређени ниво светости пре него што би могао да буде оправдан и да добије опроштење, онда нема ничег природнијег него да се окрене себи и својим делима. Религија може да постане изразито усредсређена на човека, а то је управо оно што нам најмање треба.

Насупрот томе, ако неко схвати велику поруку да је оправдање дар од Бога, потпуно незаслужен, колико му је лакше и природније да се окрене Божјој љубави и милости уместо себи?

И на крају, коме је лакше да одражава Божју љубав и Његов карактер, ономе који је обузет собом или ономе који је окренут Богу?

Како Павле даље разрађује тему о оправдању вером? Римљанима 4,6-8.

»Грешник мора да дође Христу у вери, да се ухвати за Његове заслуге, да положи своје грехе на Носиоца греха, и да добије Његово опроштење. Управо је из тог разлога Исус и дошао на овај свет. На тај начин се Христова праведност урачунава покајаном грешнику који верује. Он постаје члан царске породице.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. књига, стр. 215)

Павле затим наставља да објашњава да спасење вером није намењено само Јеврејима, већ и незнабошцима (Римљанима 4,9-12). У ствари, ако хоћемо да уђемо у суштину, Авраам и није био Јеврејин; он је потицао из паганске породице (Исус Навин 24,2). Разликовање између Јевреја и незнабожаца и није постојало у његово време. Када је Авраам био оправдан (1. Мојсијева 15,6), није био ни обрезан. Према томе, Авраам је постао отац и обрезанима и необрезанима, као и велики пример којим се Павле послужио да нагласи своју мисао о свеобухватности спасења. Христова смрт је била за све, без обзира на расу или националност (Јеврејима 2,9).

Узимајући у обзир свеобухватност крста, узимајући у обзир оно што нам крст говори о вредности сваког људског бића, зашто су расне, етничке или националне предрасуде тако ужасно зло? Како да научимо да препознамо постојање предрасуда у себи и да захваљујући Божјој благодати очистимо свој ум?

»Јер обећање Аврааму или семену његову да буде наследник свету не би законом, него правдом вере.« Римљанима 4,13.

У овом тексту се упоређују »обећање« и »закон«. Павле се труди да постави старозаветни темељ за своје учење о оправдању вером. Он налази пример у Аврааму, кога су сви Јевреји узимали за свога претка. Прихватљивост пред Богом или оправдање Авраам је стекао мимо закона. Бог је Аврааму дао обећање да ће бити »наследник света«. Авраам је поверовао у то обећање; у ствари, прихватио је улогу која му је тиме била намењена. Последица је била да га је Бог прихватио и деловао преко њега да спасе свет. Ово остаје снажан пример како је благодат деловала у Старом завету, и управо зато га Павле и наводи.

Како Павле наставља да доказује да је спасење вером централна мисао Старога завета? Римљанима 4,14-17; Галатима 3,7-9.

Важно је имати на уму, као што смо казали у самом почетку, коме Павле пише. Јеврејски верници били су одвећ обузети старозаветним законом и многи су веровали да њихово спасење почива на савршеном држању закона, иако ни сам Стари завет тако не учи.

Трудећи се да исправи то погрешно схватање, Павле каже да је Авраам, чак и пре закона на Синају, добио обећање, и то не по делима закона (што би се тешко могло прихватити, пошто закон – цела Тора и церемонијални систем – још није ни био проглашен), већ по вери.

Ако би Павле овде говорио искључиво о моралном закону, који је у начелу постојао и пре Синаја, нагласак би остао исти. Чак и више од тога! Настојање да се Божја обећања приме по закону, каже апостол, чини да вера постане празна, чак некорисна. Ово су веома јаке речи, али апостол жели да нагласи да вера спасава, док закон осуђује. Он жели да говори о узалудности покушаја да се спасење тражи посредовањем управо онога што наводи на осуду закона, јер ми сви, и Јевреји и незнабошци, треба да учинимо оно исто што је Авраам учинио: да нам се вером припише спасоносна Исусова праведност.

Као што смо већ видели, Божје поступање према Аврааму је показало да спасење долази преко обећања о благодати, а не преко закона. Према томе, ако су Јевреји хтели да буду спасени, морали су да одбаце ослањање на сопствена дела и да прихвате обећање дато Аврааму, које се испунило доласком Месије. У ствари, то се односи на све људе, и Јевреје и незнабошце, који мисле да су њихова »добра дела« све што је потребно да би били проглашени праведнима пред Богом.

»Начело да се човек може спасти својим делима представља темељ сваке незнабожачке религије... Где год се оно уздиже, људи немају никакве одбране од греха.« (Чезња векова, стр. 22) Шта то значи? Зашто нас мисао да се можемо спасти својим делима чини тако беспомоћнима у борби против греха?

Како Павле објашњава однос између закона и вере у Галатима? Галатима 3,21-23.

Ако би игде могао да постоји закон који даје живот, онда би то свакако морао бити Божји закон. А ипак, Павле каже, да ниједан закон, чак ни Божји, не може дати живот, јер су сви прекршили закон и сви су осуђени на темељу закона.

Међутим, обећање о вери, још потпуније откривено преко Христа, ослобађа све који верују и чини да више »нису под законом«; што значи да више нису осуђени и оптерећени својим покушајима да зараде спасење преко закона. Закон постаје терет када се објављује без вере, без благодати – јер без вере, без благодати, без праведности која долази од вере, бити под законом значи бити под теретом и осудом за грех.

Колико се оправдање вером налази у средишту твога духовног путовања са Господом? То ће рећи, шта ти можеш да учиниш да оно не постане тако прекривено другим аспектима истине да изгубиш из вида ово кључно учење? У ствари, шта ти вреде сва остала учења без овога?

Често слушамо људе како говоре да је у Новом завету закон укинут и како онда крећу да наводе текстове за које мисле да потврђују њихову мисао. Логика иза ове мисли, међутим, није потпуно здрава, нити је здрава теологија коју она подржава.

Шта Павле и Јован наглашавају о односу између закона и греха? Римљанима 3,20; 1. Јованова 2,3-6; 3,4.

Пре неколико стотина година, ирски писац Џонатан Свифт је написао: »Али, хоће ли ико устврдити да ћемо се, уколико се речи »пити«, »варати«, »лагати«, »красти« одлуком Парламента избришу из енглеског језика и енглеских речника, ми сви следећег јутра пробудити трезвени, поштени и праведни, да ћемо волети истину?« (*A Modest Proposal and Other Satires*, п. 205)

У исто време, ако је Божји морални закон укинут, зашто лагање, убијање, и крађа и даље представљају зло дело или грех? Ако је Божји морални закон промењен, онда се мора променити и дефиниција греха, зар не? Или, ако је Божји морални закон укинут, онда је укинут и грех, а ко је у стању да то поверује? (1. Јованова 1,7-10; Јаков 1,14.15)

У Новом завету, појављују се и Божји морални закон и јеванђеље. Закон показује шта је грех; јеванђеље указује на лек против тог греха, а то су смрт и ускрснуће Исуса Христа. Ако нема закона, нема ни греха и, према томе, од чега смо ми онда спасени? Једино у контексту закона и његове трајне обавезности, јеванђеље има смисла.

Често слушамо да је крст укинуо морални закон. То заиста звучи иронично, јер управо крст показује да се закон не може укинути или променити. Ако Бог није укинуо или променио закон пре Христове смрти на крсту, зашто би то учинио касније? Зашто се Бог није ослободио закона пошто је људски род пао у грех и тако уштедео човечанству законску казну коју доноси кршење закона? На тај начин Исус не би ни морао да умре. Исусова смрт показује да би морални закон, уколико би био укинут или промењен, морао бити укинут пре Његове смрти, а не после ње. Према томе, ништа друго не показује трајну обавезност моралног закона као Исусова смрт, смрт која се догодила управо зато што морални закон није могао да буде промењен. Да је закон могао да буде промењен да би одговарао нашем грешном стању, зар то не би било лакше решење проблема греха од Исусове смрти на крсту?

Када не би било божанског закона против прељубе, да ли би то дело изазивало мање бола и патње онима који су погођени њиме? Како ти твој одговор помаже да схватиш зашто је Божји морални закон и даље обавезан? Каква су твоја искуства с последицама кршења Божјег моралног закона?

Читај поглавља »Позивање Авраама« и »Закон и завети« у књизи *Стварање - патријарси и пророци*. Читај поглавља под насловом »Проповед на Гори блаженстава«, »Сукоб« и »Сврши се« у књизи *Чезња векова*. Прочитајте и Ellen G. White, »Christ the Center of the Message«, стр. 388, из *Selected Messages*, 1. књига.

»У том времену подела на класе, када људска права често нису била призната, Павле објављује велику истину о братству свих људи, говорећи да је Бог 'учинио да од једне крви сав род човечји живи на лицу земље.' У Божјим очима сви људи су једнаки.« (Елен Г. Вајт, *Апостолска црква - Христовим трагом*, стр. 167)

»Да би се човек могао спасти, и да би се уздигла част моралног закона, било је неопходно да Божји Син понуди себе на жртву за грех. Онај који није познавао греха, постао је грех за нас. Он је умро за нас на Голготи. Његова смрт показује прекрасну Божју љубав према човеку, али и непроменљивост Његовог закона.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. књига, стр. 240)

»Праведност је послушност закону. Закон захтева праведност, и грешник је дугује закону, али је неспособан да је пружи. Једини начин на који може да стекне праведност јесте путем вере. Вером он може да изнесе пред Бога заслуге Исуса Христа, и Господ ће послушност свога Сина урачунати грешнику.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. књига, стр. 367)

»Када би Сотона успео да наведе човека да цени сопствена дела као заслужна дела којима се стиче праведност, знао би да га може савладати својим кушањима и учинити од њега своју жртву и свој плен... Намажите довратнике крвљу Јагњета с Голготе и бићете сигурни.« (Ellen G. White, *Review & Herald*, 3. септембар 1889)

Питања за размишљање:

1. Зашто је тако важно да схватимо науку о спасењу вером и само вером, без дела закона? Од каквих нас заблуда може сачувати то знање? Какве опасности очекују оне који изгубе из вида ово кључно библијско учење?
2. Које доказе о трајној обавезности Божјег моралног закона можеш да понудиш, иако знаш да нас закон и послушност закону не могу спасти?
3. Размишљај о чињеници да су због крста сва људска бића једнака. Зашто, онда, многи хришћани који имају крст пред собом тако често заборављају ту важну истину и постају криви за расне, етничке, па чак и националне предрасуде?
4. Као оправдани грешници, постали смо примаоци благодати и незаслужене Божје наклоности, иако смо грешили против Њега. Како то треба да нас наведе да поступамо према другима? Колико смо пуни благодати и наклоности према онима који су нас повредили и који заиста не заслужују нашу благодат и наклоност?

»ОПРАВДАВИШИ СЕ, ДАКЛЕ...«

»Оправдавши се, дакле, вером имамо мир с Богом кроз Господа нашега Исуса Христа, кроз којег и приступ нађосмо вером у ову благодат у којој стојимо, и хвалимо се надањем славе Божје. Не само пак то, него се хвалимо и невољама, знајући да невоље трпљење граде, а трпљење искуство, а искуство надање, а надање неће се осрамотити, јер се љубав Божја изли у срца наша Духом светим који је у нама.« Римљанима 5,1-5.

Како би укратко формулисао ову Павлову поруку? Шта би из ње узео за себе?

»Оправдавши се« дословно би се могло превести као »пошто смо се оправдали«. Грчки глагол изражава свршену радњу. Ми смо проглашени оправданима, или, Бог нас сматра праведнима не због било којег нашег дела закона, већ због тога што смо прихватили Исуса као свог Спаситеља. Савршени живот којим је Исус живео на овој земљи, приписан је нама, Његово савршено држање закона, нама се урачунава.

У исто време, сви наши греси су положени на Исуса. Бог је прихватио да је Исус учинио све те грехе, а не ми, и управо зато ми можемо да будемо поштеђени казне коју смо заслужили. Та казна је погодила Исуса уместо нас, тако да ми сами никада нећемо морати да се суочимо с њом. Постоји ли нека славнија вест, упућена нама грешницима?

Грчка реч, преведена као »слава« у трећем стиху преведена је речју »радовати се« у другом (у нашем преводу »хвалимо се«), тако да се јасније види веза између та два стиха. Оправдани људи се могу радовати невољама, јер су утврдили своју веру и поверење у Исуса Христа. Они имају поверења да ће Бог све извести на добро. Они ће сматрати почашћу да могу да претрпе Христа ради (1. Пет. 4,13).

Обратите пажњу на прогресију у стиховима од трећег до петог:

1. *Стрпљење.* Грчка реч која је овде употребљена гласи »хипомоне« и значи »одлучна истрајност«. То је врста стрпљења коју невоље развијају у ономе који је сачувао своју веру и који није изгубио из вида наду у Христа, чак и усред невоља и страдања која понекад могу да отежају живот.

2. *Искуство.* Грчка реч »докиме« која је овде преведена као искуство, значи дословно »потврђен квалитет«, »доказан карактер«. Онај који стрпљиво подноси невоље може да развије карактер чији су квалитети потврђени.

3. *Нада.* Издржљивост и потврђен карактер развијају наду, наду која се ослања на Христа и на обећање о спасењу које је Он дао. Све док се у вери, у покајању и послушности држимо Исуса, имамо довољно разлога да се надамо вечном животу.

Шта је то у целом твом животу, чему се надаш више него ичему другом? Како се та нада може испунити у Исусу? Може ли уопште? Ако не може, зашто се уопште надаш?

БОГ ТРАЖИ ЧОВЕКА

Који закључак о Божјем карактеру можемо донети на основу Павлових речи? Зашто нас оне испуњавају надом? Рим. 5,6-8.

Када су Адам и Ева срамно и неодговорно прекршили Божју заповест, Бог је учинио први корак према помирењу. И од тада надаље, Бог је увек покретао поступак тражења пута спасења и позивао људе и жене да га прихвате. »А када се наврши време посла Бог сина својега јединороднога!« Галатима 4,4.

Шта значе речи да се људи преко Исуса спасавају од Божјег гнева? Римљанима 5,9.

Као што је крв на довратницима Израиљаца у Египту, у предвечерје изласка, заштитила првенце од гнева који је погодио египатске првенце, тако је и Исусова крв гаранција да ће онај који је оправдан и који је остао оправдан бити заштићен од Божјег гнева када грех буде био коначно уништен на крају времена.

Неки људи имају проблема са идејом да Бог љубави може да се гневи. Међутим, Његов гнев у ствари и постоји због Његове љубави. Како би било могуће да се Бог, који воли свет, не разгневи на грех? Када би био равнодушан према нама, не би ни обраћао пажњу на оно што се догађа на свету! Погледајте око себе и видите шта је све грех учинио Божјим делима стварања! Како се Бог не би разгневио гледајући такво зло и уништење?

Које нам друге разлоге за радовање Павле наводи? Римљанима 5,10.11.

Неки коментатори у десетом стиху виде позивање на живот којим је Исус живео док је био на земљи, на савршени карактер који је обликовао и који нуди нама. Међутим, иако је истина да је нама Његов савршени карактер неопходан, изгледа да Павле овде већу пажњу посвећује чињеници да је Исус умро, да је поново устао из гроба и да живи вечно (Јеврејима 7,25). И пошто Он живи, ми смо спасени! Да је остао у гробу, наше наде би пропале заједно с Њим. Једанаести стих нас позива да се радујемо у Господу због онога што је Исус постигао за нас.

Смрт је непријатељ, коначни непријатељ. Када је Бог створио људски род, планирао је да његови припадници живе вечно. С веома мало изузетака, људи не желе да умру; а они који то желе, чине то због великих личних катастрофа и патњи. Смрт се супроти самој суштини наше природе. И то долази отуда што смо створени да живимо вечно. Требало је да нам смрт остане непозната.

Који нам то процес апостол објашњава? Шта тиме жели да постигне? Римљанима 5,12.

Коментатори су о овом тексту расправљали више него о било којем другом. Можда је томе разлог, као што наглашава *The SDA Bible Commentary*, што ти коментатори покушавају да се послуже овим текстом другачије него што је то Павле намеравао.

Једно питање око којег су се сукобљавали гласило је: на који начин је Адамов грех прешао на његово потомство? Да ли су Адамови потомци делили кривицу због Адамовог греха, или су криви пред Богом због својих греха? Иако су се трудили да на основу овог текста нађу одговор на то питање, Павле се у ствари уопште не бави њиме. Он има сасвим други проблем на уму. Он поново наглашава оно што је у почетку рекао: »Јер сви сагрешише« (Римљанима 3,23). Неопходно је да признамо да смо грешници, јер ћемо само на тај начин постати свесни своје потребе за Спаситељем. Павле се овде труди да прикаже својим слушаоцима колико је грех грешан и шта је све преко Адама ушло у наш свет. Онда показује шта нам Бог нуди преко Исуса Христа као једини лек за трагедију која је задесила свет због Адамовог греха.

Да, овај текст говори само о проблему – о смрти због Адамовог греха – али не и о његовом решењу, о животу у Христу. Један од најславнијих аспеката јеванђеља је чињеница да је живот победио смрт. Исус је прошао кроз врата гроба и раскинуо је окове смрти. Он каже: »И живи; и бијаш мртав и ево сам жив у век века; амин, и имам кључеве од пакла и од смрти.« Откривење 1,18. Пошто Исус има кључеве, непријатељ више не може да држи своје жртве у тамници смрти.

Какво је твоје лично искуство са стварношћу и трагедијом смрти? Зашто, суочени с тим страшним непријатељем, морамо сачувати наду у нешто веће од нас самих, веће од свега што свет може да нам понуди?

»Јер грех беше на свету до закона; али се грех не примаше када не беше закона. Него царова смрт од Адама тја до Мојсија и над онима који нису сагрешили преступивши као Адам, који је прилика онога који шћадијаше доћи.« Римљанима 5,13.14.

О чему то Павле овде говори? Израз »до закона« представља паралелу изразу »од Адама тја до Мојсија«. Он говори о времену у свету од стварања до Синаја, пре формалног објављивања правила закона израиљског система, који обухвата, наравно, и Десет заповести.

»До закона« значи до објављивања Божјих захтева у разним законима датим Израиљу на Синају. Грех је постојао и пре Синаја. Како и не би? Зар лагање, варање, убијање, прељуба и идолопоклонство нису били грех пре тога? Наравно да су били!

Који текстови наглашавају стварност греха пре Синаја?

Истина је да је људски род пре Синаја имао само ограничено откривење о Богу, али су људи очигледно знали довољно да би могли бити позвани на одговорност. Бог је праведан и никога не кажњава неправедно. Људи су и пре Синаја умиралли, као што Павле истиче. Смрт је имала власт над свима. Иако нису грешили против неке изричите заповести, људи су ипак грешили. Они су имали откривење Бога у природи, на које се нису обазирали и зато су и били одговорни. »Јер што се на њему није могло видети, од постања света могло се познати и видети на створењима и његова вечна сила и божанство да немају изговора.« Рим. 1,20.

С којом намером се Бог потпуније показао и открио у свом закону? Римљанима 5,20.21.

Поуке дате на Синају садржавале су морални закон, иако је он постојао и пре тога. То је било први пут, међутим, бар према Библији, да је тај закон био написан и објављен.

Када су Израиљци почели да се упоређују с Божјим захтевима, открили су да веома заостају за њима. Другим речима, »безаконје« се умножавало. Изненада су схватили величину свога преступа. Сврха таквог схватања је била да им помогне да увиде своју потребу за Спаситељем и да их покрене да прихвате благодат коју је Бог у тако обилној мери понудио. И као што је већ наглашено, истинска суштина старозаветне вере није била легалистичка.

»Зато, дакле, као што за грех једнога дође осуђење на све људе, тако правдом једнога дође на све људе оправдање живота. Јер као што непослушањем једног човека посташе многи грешни, тако ће и послушањем једнога бити многи праведни.« Римљанима 5,18.19.

Као људи, ништа нисмо добили од Адама осим осуде на смрт. Међутим, Христос је дошао и прошао тамо где је Адам пао, издржавши сваку пробу уместо човека. Он је исправио Адамов жалосни преступ и пад, и тако, као наша Замена, ставио нас је на сигурно тло пред Богом. И зато је Христос постао »други Адам«.

»Други Адам је био слободно морално биће, одговорно за своје понашање. Окружен изразито лукавим и заводничким утицајима, Он се налазио у неповољнијим околностима од првог Адама да води безгрешан живот. Ипак, усред грешника, Он се одупро сваком искушењу. (Ellen G. White, *The SDA Bible Commentary*, св.6, 1074)

На који начин Павле упоређује Адамово и Христово понашање? Римљанима 5,15-19.

Проучите међусобно супротне идеје: смрт, живот; непослушност, послушност; осуда, оправдање; грех, праведност. Исус је дошао и поправио све што је први Адам учинио.

Занимљиво је да се реч »дар« појављује пет пута од 15. до 17. стиха. Мисао је јасна: Павле наглашава да се оправдање пред Богом не заслужује, оно долази као дар. То је нешто што нисмо заслужили, чега нисмо ни достојни. И као и сви дарови, мора се прихватити. У случају овог дара, ми га прихватамо вером.

Како је изгледао најбољи дар који сте икада добили? Шта га је учинило тако добрим, тако посебним? Како је чињеница да је то био дар, а не нешто што сте платили, допринела да вам постане још драгоценији? А ипак, како би се тај дар икада могао упоредити са оним што смо добили у Исусу?

Читај поглавље под насловом »Кушање и пад« у књизи од Елен г. Вајт, *Стварање - патријарси и пророци*; Елен Г. Вајт, *У потрази за бољим животом*, »Помоћ у свакодневном животу«, стр. 295-297.

Прочитајте по могућству и ово:

»Christ the Center of the Message,« pp. 383, 384, in *Selected Messages*, book 1; »Justification,« pp. 712-714, in *The SDA Encyclopedia*.

»Многи се варају када разматрају стање свога срца. Они не схватају да је непрепорођено срце преварно више свега и очајнички зло. Они се заогрћу својом праведношћу и задовољавају се да достигну своје људско мерило карактера.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. књига, стр. 320)

»Постоји велика потреба да се о Христу проповеда као о јединој нади и спасењу. Када је доктрина о оправдању вером била представљена... многим је дошла као што вода долази жедном путнику. Помисао да се Христова праведност нама приписује не због неке заслуге с наше стране, већ као бесплатан дар од Бога, изгледала им је као драгоцен мисао.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. књига, стр. 360)

»Невоља је део образовања које се даје у Христовој школи да би се Божја деца очистила од земаљске троске. Управо зато што Бог води своју децу, она пролазе кроз тешка искуства. Невоље и препреке су Његове изабране методе дисциплине, и услови које је Он одредио да би се постигао успех. Онај који чита људска срца познаје њихове слабости боље него што их они сами познају. Он види да неки имају способности које, ако се правилно искористе, могу да буду употребљене за напредовање Његовог дела.« (Елен Г. Вајт, *Апостолска црква - Христовим трагом*, стр. 365.366)

Питања за размишљање:

1. **Како те је вера одржала у неким тешким околностима? Шта си у тим околностима научио о себи и о Богу? Шта си научио што би могло да помогне и другима који морају да прођу кроз сличне невоље?**
2. **Размисли о стварности смрти и шта она чини не само животу већ и смислу живота? Многи писци и филозофи су јадиковали над бесмисленошћу живота зато што се завршава вечном смрћу. Како ми, као хришћани, одговарамо на њихове тужалке? Зашто је нада коју имамо у Христу једини одговор на ту бесмисленост живота?**
3. **Управо онако као што је Адамов пад свима нама оставио у наслеђе грешну природу, Исусова победа над смрћу нуди обећање о вечном животу свима који га прихвате вером. С таквим прекрасним изгледима пред собом, шта многе задржава да не прихвате ту драгоцену понуду? Како би сваки од нас могао да помогне онима који теже за бољим разумевањем онога што им Исус нуди и онога што је Он учинио за њих?**

У Римљанима 5,20 Павле изражава снажну мисао: »Јер где се умножи грех, онде се још већма умножи благодат.« Тиме је желео да нагласи мисао да, без обзира колико се грех умножио и како су страшне његове последице, Божја благодат је довољна да реши проблем. Какву наду то треба да донесе свима нама, посебно када смо у искушењу да помислимо како су наши греси превелики да би могли добити опроштење! У следећим текстовима, Павле показује да ће Божја благодат у Исусу, иако је грех изазвао смрт, победити смрт и дати нам вечни живот.

Како Павле одговара на помисао да нас оправдање вером ослобађа од послушности закону? Римљанима 6,2-11.

Павле се у шестом поглављу служи занимљивом логиком када тврди да оправдана особа не треба да греша. Прво говори да не треба да грешимо зато што смо умрли греху. Затим објашњава шта је хтео тиме да каже.

Уроњавање у воду крштења представља погреб. Шта је погребено? »Стари човек« греха – тело посвећено греху, тело којим влада грех. Као последица, ово »тело греха« је уништено, тако да више не служимо греху. У шестом поглављу Посланице Римљанима грех је представљен као господар који влада над својим слугама. Када је »тело греха« једном уништено, престаје и владавина греха над њиме. Онај који устаје из воденог гроба је нова особа која више не служи греху. Она сада ходи у »новини живота«.

Када је Христос умро, умро је једном и за све, али је сада ипак жив и живеће вечно. Смрт више нема власти над Њим. Према томе, и хришћанин који је умро греху једном и заувек, никада више не би смео да се врати под његову власт.

Наравно, као што сваки крштени хришћанин зна, грех не нестаје аутоматски из нашег живота када изађемо из воде крштења. Не бити под влашћу греха није исто што и не морати да се боримо с њим. Ми водимо свакодневну, свакоминутну битку да останемо мртви греху а живи Христу. Иако постоје обећања о победи над грехом, ми се морамо вером ухватити за њих. Увек се морамо сећати да се Божја благодат умножава чак и када грешимо. Када не би било тако, какву би наду могли имати после крштења?

Каква су твоја искуства са силом греха у твом животу, чак и после крштења? Шта си чинио и тиме дозволио греху да стекне власт над тобом, иако није требало да буде тако, иако постоје бројна Божја обећања о победи над грехом?

Какву победу Павле жели да постигнемо у свом животу? Римљанима 6,12.

Реч »владати« показује да је »грех« овде представљен као владар. Грчка реч преведена као »владати« дословно значи »бити цар« или »понашати се као цар«. Грех је исувише спреман да заузме царски положај у нашим смртним телима и да нам диктира како ћемо се понашати.

Када Павле каже »нека више не влада грех...«, мисли да оправдана особа може одлучити да спречи грех да се не прогласи царем у његовом или њеном животу. Ту се јавља потреба за употребом воље.

»Оно што треба да схватите јесте права снага воље. То је владајућа сила у природи човека, снага одлуке или избора. Све зависи од праве делатности воље. Бог је човеку дао право и моћ да одлучује; а на човеку је да се њоме послужи. Ви не можете да промените своје срце, ви сами од себе не можете поклонити Богу своја осећања; али можете одлучити да Му служите. Ви Му можете предати своју вољу; а Он ће тада деловати у вама да желите и да чините оно што је Њему угодно. Тако ће ваша цела природа бити стављена под власт Духа Христовог; ваша осећања ће бити усредсређена на Њега, ваше мисли ће бити у складу с Њим.« (Елен Г. Вајт, *Пут Христу*, стр. 62.63)

Грчка реч која је у Римљанима 6,12. преведена као »сласти« значи »жеље«. Те жеље могу да буду жеље за нечим добрим или за нечим злим; када грех влада, он ће учинити да наше жеље буду зле. Те жеље ће бити снажне, скоро неодољиве, ако се против њих будемо борили својом снагом. Грех може да буде сурови тиранин, који никада није задовољан, већ се увек враћа по још. Само путем вере, само ако се хватамо за обећања о победи, можемо да победимо овог неумољивог непријатеља.

Реч »дакле« у овом тексту је значајна. Она нас враћа на оно што је већ било речено, а посебно на оно што је било речено у 10. и 11. стиху. Крштена особа живи сада Богу. То значи да је Бог постао средиште њеног новог живота. Она служи Богу, чини оно што је угодно Богу и зато не може истовремено служити греху. Она је сада »жива Богу у Исусу Христу«.

Прочитај још једном текст Духа пророштва у поуци за данас. Размисли колико је важна улога воље. Као морална бића, ми морамо да имамо слободну вољу, снагу да бирамо између добра и зла, између онога што је право и онога што је погрешно, између Христа и света. У току следећег дана пажљиво прати како се служиш својом слободном вољом. Шта си научио на основу употребе или злоупотребе тог драгоценог дара?

ДА ЛИ СМО ПОД ЗАКОНОМ?

Како да схватимо Павлову изјаву да нисмо под законом? Да ли то значи да нас Десет заповести више не обавезују? Ако не, зашто не? Римљанима 6,14.

Текст у Римљанима 6,14 један је од кључних текстова у Посланици Римљанима. И тај текст најчешће чујемо када нам неко доказује да ни Субота више није обавезан седмични празник.

Очигледно је да текст нема то значење. Као што смо већ раније упитали, како би било могуће да је морални закон укинут а да грех и даље остаје стварност, јер само морални закон дефинише шта је грех? Када бисте прочитали све што је написано у Римљанима, па чак и само оно што је написано у шестом поглављу, било би вам врло тешко да схватите како би, усред целокупне расправе о греху и о стварности греха, Павле могао да каже: »Слушајте ме, браћо, морални закон Десет заповести, закон који дефинише грех, за свагда је укинут!« То уопште не би имало смисла, зар не?

Павле, у ствари, говори Римљанима да човек који живи »под законом« – под јеврејским системом који је владао у те дане, са свим људским правилима и прописима – у ствари живи под владавином греха. Насупрот томе, особа која живи под благодаћу, победиће грех, зато што је закон записан у њеном срцу и што је овластила Божјег Духа да управља њеним корацима. Прихвативши Исуса Христа као Месију, оправдавши се у Њему, крстивши се у Његову смрт, уништивши свога старог човека, уставши да ходи у новини живота – она је учинила све што до ње стоји да збаци грех са престола свог живота. Имај на уму да се овај текст појављује у целокупном контексту, у контексту обећања о победи над грехом.

Ипак, не бисмо смели да израз »под законом« тумачимо сувише ограничено. Особа која наводно живи »под благодаћу«, а не поштује Божји закон, неће добити благодат, већ казну. »Под благодаћу« значи да преко Божје благодати која се показала у Исусу, осуда коју закон неизбежно изриче грешнику, бива повучена. И тако, сада слободни од ове осуде на смрт коју изриче закон, ми живимо »у новини живота«, живота који је обележен чињеницом да, будући мртви своје ја, ми више нисмо робови греха.

На који начин си искусио нови живот у Христу? Којим видљивим доказима можеш да потврдиш да је Христос нешто променио у теби? Која си подручја свог живота оставио непромењена и зашто би требало да дозволиш Христу да и њих промени?

ДВА ГОСПОДАРА КОЈА СЕ БОРЕ ЗА ПРЕВЛАСТ

Коју велику истину Павле жели да истакне? Зашто је тако искључив у својој изјави? Зашто тражи да бирамо између једног и другог, без икаквог средњег решења? Коју поуку можемо извући из овог јасног суочавања? Римљанима 6,16.

Павле се поново враћа на чињеницу да нови живот у вери не гарантује слободу од греха. Живот по вери омогућује победу над грехом; заправо, једино путем вере можемо постићи победу која нам је обећана.

Пошто је описао грех као цара који влада над својим поданицима, Павле се враћа на слику греха као господара који захтева послушност од својих слугу. Павле истиче да човек има право да бира свог господара. Он може да служи греху који га води у смрт, или може да служи праведности која га води у вечни живот. Павле нам не оставља неко средње решење или простор за компромис. Он захтева да изаберемо једно или друго, јер, на крају, ми ћемо се суочити с вечним животом или с вечном смрћу.

На чему се сада Павле захваљује? Римљанима 6,17.

Занимљиво је да се сада послушност повезује с правом науком. Грчка реч за науку или доктрину овде значи »учење«. Римски хришћани су били поучени начелима хришћанске вере, која су сада прихватили. И зато према Павлу, правилна доктрина, правилно учење, када се прихвати и послуша »од срца« помаже хришћанима да постану »слуге правде« (Римљанима 6,18). Понекад чујемо да доктрина није важна све док се држимо љубави. То је врло поједностављено изражавање нечега што није тако једноставно. Као што је већ било речено, Павле је био веома забринут због лажних учења која су се ширила по црквама у Галатији. Према томе, морамо да будемо врло пажљиви са изјавама које би умањивале важност правилних учења.

Слуге греха и слуге правде – супротност између ове две категорије је веома оштра. Ако и после крштења грешимо, да ли то значи да нисмо заиста спасени? Прочитај текст у 1. Јовановој 1,8. до 2,1. Како нам он помаже да схватимо шта значи бити Христов следбеник, а ипак бити подложен падовима?

На коју одлуку Павле позива своје читаоце? Шта он то тражи од њих? Што је још далеко важније, упитај самога себе како би у свом животу могао да развијеш кључне истине о којима Павле говори. Шта је, у ствари, овде на коцки? Римљанима 6,19-23.

Павлове речи показују да је савршено познавао грешну природу људског рода. Он говори о »слабостима нашег тела«. Он зна за шта је грешна људска природа способна када се препусти самој себи. И зато, поново, позива на служење снагом воље – снагом, коју имамо, да бисмо изабрали да себе и слабости свога тела потчинимо новом господару Исусу, који ће нас оспособити да живимо праведним животом.

Текст у Римљанима 6,23 често се наводи да покаже да је казна за грех – за преступ закона – смрт. Свакако да је плата за грех смрт. Али, осим што видимо да је плата за грех смрт, треба да видимо да је грех, како га Павле описује у шестом поглављу Посланице Римљанима, господар који влада својим слугама, дајући им смрт као плату.

Приметимо, осим тога, да Павле, сликовито описујући два господара, у ствари привлачи нашу пажњу на чињеницу да служба једном господару значи слободу од служења другом. И поново се стављамо пред јасан избор: један или други. Нема средњег решења. У исто време, као што сви знамо, ослободити се власти греха не значи безгрешност, не значи да више нема борбе с грехом, и понекад, пада у грех. То, напротив, значи да нама више не влада грех, колико год да он у стварности остаје у нашем животу и колико год да се свакодневно морамо хватати за обећања о победи над грехом.

И зато овај текст постаје снажан позив свакоме који служи греху. Тај тиранин не нуди ништа друго осим смрти као плате за срамна дела на која нас наводи; стога ће разумна особа желети да се ослободи тога тирана. С друге стране, они који служе правди, чине дела која су достојна хвале и часна, не мислећи да тиме зарађују своје спасење, већ их сматрају плодом свог новог искуства. Када би деловали као да тиме зарађују спасење, промашили би целокупну мисао јеванђеља, целокупну мисао шта значи спасење и зашто им је потребан Исус.

Читај поглавље под насловом »Победа присвојена« у књизи »Порука младим хришћанима« и поглавље »Права побуда за службу« у књизи »Мисли са Горе благослова«. »Appeal to the Young«, р. 365, in Testimonies for the Church, вол. 3; pp. 1074, 1075, in The SDA Bible Commentary, вол. 6.

»Исус није пристајао на грех. Ни у мислима није попустио искушењу. Тако би требало да буде и с нама. Христова људска природа била је сједињена с Његовом божанском природом; Он је био оспособљен за борбу Светим Духом који је становао у Њему. Он је дошао да нас учини учесницима у божанској природи. Све док будемо сједињени с Њим вером, грех неће имати власти над нама. Бог утиче на руку вере у нама да је усмери да се ухвати за божанску Христову природу, тако да можемо достићи савршенство карактера.« (Елен Г. Вајт, *Чезња века*, стр. 92)

»Приликом свог крштења ми смо се заветовали да прекинемо сваку везу са Сотоним и његовим силама и да ставимо своје срце и ум и душу у службу ширења Божјега царства... Отац, Син и Свети Дух су се обавезали да сарађују с посвећеним људским оруђима.« (Ellen G. White, *The SDA Bible Commentary*, св. 6, стр.1075)

»Исповедањем хришћанства без одговарајуће вере и дела нећемо ништа постићи. Нико не може да служи два господара. Деца Злога служе своме господару; онеме коме су се обавезали да служе, постали су слуге и не могу да буду Божје слуге све док не одбаце ђавола и сва његова дела. Не може да буде безопасно за слуге небеског Цара да се упуштају у задовољства и забаве заједно са Сотониним слугама, иако они често понављају да су таква задовољства безазлена. Бог је показао свете и посвећене истине да би одвојио свој народ од безбожника и очистио их за себе. Адвентисти седмог дана треба да живе у складу са својом вером.« (Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, св.1, стр. 404)

Питања за размишљање:

1. Иако имамо сва та прекрасна обећања о победи над грехом, чињеница је да смо ми сви – чак и као новорођени хришћани - свесни колико смо грешни и склони паду и како искварена могу да буду наша срца. Да ли је то могуће? Објасни зашто је тако!
2. Изнеси своје искуство о променама које су се догодиле у твом животу под утицајем онога што је Христос учинио за тебе? Можеш ли да посведочиш да сада живиш новим животом у Господу?
3. Колико год да је важно да увек имамо на уму да наше спасење почива на ономе што је Христос учинио за нас, које опасности нам прете ако пренагласимо ту прекрасну истину до те мере да занемаримо други део спасења: оно што Христос треба да учини у нама, да нас преобрази у своје обличје? Зашто треба да разумемо и наглашавамо оба ова аспекта спасења?

ЧОВЕК ИЗ СЕДМОГ ПОГЛАВЉА ПОСЛАНИЦЕ РИМЉАНИМА

Текстови за проучавање: Римљанима 7.

Текст за памћење: »А сада умревши избависмо се од закона који нас држаше, да служимо Богу у обновљењу Духа а не у старини слова.« Римљанима 7,6.

Мало је поглавља у Библији изазвало такве расправе као седмо поглавље Посланице Римљанима. О темама о којима се расправља, *The SDA Bible Commentary* каже: »Значење стихова од 14. до 25. било је један од проблема о којима се највише расправљало у целој Посланици Римљанима. Најважнија питања су била да ли би опис такве моралне борбе могао да буде аутобиографске природе и ако је тако, да ли се текст односи на Павлово искуство пре или после обраћења. Да Павле говори о својој личној борби са грехом изгледа очигледно на темељу најједноставнијег значења његових речи (види и »Пут Христу«, п. 23-25 и *Testimonies for the Church*, св. 3, стр. 475). Свакако да је истина да он описује и сукоб који се мање или више одиграва у свакој души која је суочена с Божјим светим законом и која је постала свесна његових духовних захтева.« (*The SDA Bible Commentary*, св. 6, стр. 553)

Коментатори се не слажу да ли седмо поглавље Посланице Римљанима објављује Павлово искуство пре или после обраћења. Без обзира на мишљење, важно је да нас Исусова праведност покрива и да у Његовој праведности ми стојимо савршени пред Богом, који је обећао да ће нас посветити, да ће нам дати победу над грехом и да ће нас ускладити с »обличјем свога Сина« (Римљанима 8,29). То су кључне чињенице које треба да знамо и да искусимо док се трудимо да објавимо »вечно јеванђеље« »сваком племену и језику и колону и народу« (Откривење 14,6).

ОБАВЕЗНИ ЗАКОНУ?

Којом илустрацијом се Павле служи да би својим читаоцима показао у каквом се односу налазе према закону? Шта је хтео да постигне том илустрацијом? Римљанима 7,1-6.

Павлова илустрација у Римљанима 7,1-6 је понешто компликована, али пажљиво проучавање овог текста помоћи ће нам да схватимо његову мисао.

У целокупном контексту посланице Римљанима Павле се бави системом богослужења успостављеним на Синају; на то углавном мисли када каже »закон«. Јевреји су имали тешкоћа да схвате да овај систем, добијен од Бога, треба да се укине доласком Месије. И о томе Павле расправља с јеврејским верницима који још нису били спремни да одбаце оно што је представљало тако важан део њиховог живота.

У суштини, Павлова илустрација се своди на следеће: жена је удата за свога мужа. Закон је везује за њега све док је он жив. У току његовог живота она се не може везивати за другог човека. Али, када он умре, она је слободна од закона који је везује за њега.

Како Павле примењује илустрацију о брачном закону на систем јудаизма? Римљанима 7,4.5.

Као што смрт мужа ослобађа жену од законите везе с њим, тако и смрт старог живота по телу, захваљујући Исусу Христу, ослобађа Јевреје од закона за који су очекивали да их обавезује све до доласка Месије и испуњења његових симбола.

И сада су Јевреји слободни за »нови брак«. Они су позвани да склопе брак са ускрслим Месијом и да на тај начин доносе род за Бога. Ова илустрација је била још једно средство којим се Павле послужио да осведочи Јевреје да су сада слободни да одбаце застарели систем.

И поново, када се узме у обзир све што Павле и цела Библија говоре о послушности Декалогу, било би бесмислено тврдити да Павле овде говори јеврејским верницима да их Декалог више не обавезује. Они који се служе овим текстом покушавајући да покажу да је морални закон укинут, у ствари и не желе да то докажу; они заправо желе само да нагласе да је укинута једино четврта заповест Декалога, заповест о дану одмора, о Суботи, а да је остатак закона и даље на снази. И зато, покушавати да се овим текстовима припише значење да је четврта заповест укинута или застарела или замењена недељом значи давати им значење које никада нису имали нити намеравали да имају.

ДА ЛИ ЈЕ ЗАКОН ГРЕХ?

Ако Павле овде говори о целом систему синајског закона, шта да кажемо о тексту у Римљанима 7,7 где посебно наводи једну заповест из Декалога? Да ли то поткопава гледиште, које смо заузели претходног дана, да Павле овде не говори о укидању Десет заповести?

Одговор је одречан! И поново, морамо имати на уму да реч »закон« за Павла значи целокупни систем објављен на Синају, који обухвата морални закон, али није ограничен на њега. И управо зато Павле може да цитира из њега, као и из било којег другог дела јеврејског система да би подвукао своју мисао. Међутим, када је систем укинут приликом Христове смрти, у то није био укључен морални закон, који је постојао давно пре Синаја и постојаће и после Голготе.

Шта Павле наглашава о односу између закона и греха? Рим. 7,8-11.

Бог се открио Јеврејима, говорећи им у најситнијим појединостима шта је право а шта је погрешно на моралном, грађанском, церемонијалном и здравственом подручју. Он им је такође објаснио и какве казне очекују прекршиоца разних закона. Кршење објављене Божје воље је овде дефинисано као грех.

И тако, објашњава Павле, он не би знао шта је грех да није био обавештен путем закона. Пошто је грех кршење откривене Божје воље, тамо где Божја воља није откривена нити позната, нема ни свести о греху. Када се Божја воља открије човеку, он почиње да схвата да је грешник и да се налази под осудом и под смрћу. У том смислу, човек умире.

У свом систему доказивања овде и у целој Посланици, Павле покушава да наведе Јевреје – који су поштовали закон – да увиде да је Христос испуњење тог закона. Он показује да је закон био неопходан, али да му је деловање ограничено. Закон је био средство да се укаже на потребу за спасењем; он никада није ни био замишљен као средство да се стекне спасење.

»Апостол Павле, говорећи о свом искуству, објављује важну истину о делу које треба да се обави приликом обраћења. Он каже: 'А ја живљах некада без закона« – није осећао да је осуђен; »а када дође заповест« – када је Божји закон почео да делује на његову савест – »онда грех оживље, а ја умрех.« Онда је себе сагледао као грешника, који је осуђен по божанском закону. Добро пазите, умро је Павле, а не закон!« (Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, св. 6, стр.1076)

У ком смислу си ти »умро« пред законом? Како, у том контексту, можеш да разумеш оно што је Исус учинио за тебе када ти је даровао нови живот у Господу?

Како да схватимо Павлову изјаву да је закон свет у контексту целе расправе којом се апостол бави? Римљанима 7,12.

Пошто су Јевреји поштовали закон, Павле га уздиже на сваки могући начин. Закон је добар у ономе што чини, наиме, да нам укаже на грех, али он не може да чини оно што му никада није ни било поверено, да нас спасе од греха. Зато нам је неопходан Исус, јер закон – без обзира да ли је реч о целокупном јеврејском систему или само о моралном закону – не може да нам донесе спасење. Само Исус и Његова праведност, која нам долази захваљујући вери, могу да то постигну.

Кога Павле оптужује за свој положај у »смрти«, а кога ослобађа кривице? Зашто је то разликовање тако важно? Рим. 7,13.

Он одлучује да окриви грех, а не закон, за своје страшно грешно стање; наиме, за своје потпадање под »сваку жељу« или страст (Римљанима 7,8). Закон је добар, јер је то божанско мерило понашања, али као грешник, Павле бива осуђен законом.

Зашто је грех био тако успешан у приказивању Павла као страшног грешника? Римљанима 7,14.15.

Човек је *телесан*. Зато је Павлу потребан Исус Христос. Само Исус Христос може да скине проклетство греха (Римљанима 8,1). Само Исус Христос може да га ослободи од робовања греху. Павле описује себе као човека који је »продан под грех«. Он је роб греха. Он нема никакве слободе. Он не може да чини оно што би хтео да чини. Он покушава да чини оно што му добри закон каже да чини, али му грех не дозвољава.

Овом илустрацијом Павле покушава да покаже Јеврејима потребу за Месијом. Он им је већ указао да је победа могућа једино по благодати (Рим. 6,14). Ова иста мисао се поново наглашава у седмом поглављу. Живети »под законом« значи робовати греху, немилосрдном господару.

Какво је твоје искуство када је реч о робовању греху? Да ли си икада покушао да се играш с грехом, мислећи да га можеш савладати када год то желиш, да би најзад установио да је он злоћудан и немилосрдан господар? Добро дошао у стварност! Зашто се, онда, мораш предати Исусу и свакодневно умирати греху?

ЧОВЕК ИЗ СЕДМОГ ПОГЛАВЉА ПОСЛАНИЦЕ РИМЉАНИМА

»Ако ли оно чиним што нећу, хвалим закон да је добар. А ово више ја не чиним, него грех који живи у мени.« Римљанима 7,16.17.

Која је то борба представљена овим речима?

Служећи се законом као огледалом, Свети Дух осведочава човека да је ожалостио Бога зато што није испунио захтеве закона. Напором да задовољи те захтеве, грешник показује да се слаже да је закон добар.

Које већ споменуте чињенице Павле понавља да би их нагласио? Римљанима 7,18-20.

Да би осведочио човека у његову потребу за Христом, Свети Дух га често води кроз једну врсту »старозаветног« искуства. Дух пророштва овако описује искуство Израиља: »Народ није схватао грешност свога срца и да му је без Христа немогуће да држи Божји закон, те је спремно прихватио завет с Богом. Сматрајући да је способан да сопственим напорима постигне праведност, народ је изјавио: 'Што је год рекао Господ чинићемо и слушаћемо!' (2. Мојсијева 24,7).... Само је неколико седмица прошло а Израиљци су већ прекршили свој завет с Богом и поклонили се лику резаном, обожавајући га. Нису се више могли надати Божјој наклоности преко завета који су прекршили; и сада, видећи своју грешност и своју потребу за опроштењем, били су наведени да осете и своју потребу за Спаситељем, који се открио у авраамовском завету.« (Елен Г. Вајт, *Стварање - патријарси и пророци*, стр. 336)

На несрећу, пошто пропуштају да свакодневно обнављају своје посвећење Христу, многи хришћани, уистину, служе греху, колико год им је мрско да то признају. Они сматрају да у ствари пролазе кроз нормално искуство посвећења и да једноставно још имају пред собом велики део пута. И тако, уместо да своје познате грехе предају Христу и да од Њега затраже победу над њима, они се сакривају иза текста у Римљанима 7, који им говори, бар тако мисле, да је човеку немогуће да чини оно што је право. У ствари, седмо поглавље говори да је човеку заиста немогуће да чини добро све док је заробљен грехом, али да је победа могућа у Исусу Христу.

Да ли си заиста постигао све победе над собом и над грехом које ти је Христос обећао? Ако још ниси, зашто ниси? Које си погрешне одлуке доносио?

ИЗБАВЉЕНИ ОД СМРТИ

О каквој то унутрашњој борби говори апостол Павле? Да ли си и ти осетио да се та иста борба одиграва и у теби, чак и пошто си постао хришћанин? Римљанима 7,21-23.

У овом тексту апостол изједначава закон у својим удовима, у свом телу, са законом греха. Својим телом, каже Павле, служио је закону греха (Рим. 7,25). Међутим, служити греху и слушати његов закон значи смрт (Рим. 7, 10. 11. 13). Према томе, његово тело – онако како је деловало у послушности греху – могло се описати као »тело смрти ове«.

Закон ума је Божји закон, откривење Његове божанске воље. Осведочен Светим Духом, Павле се сложио с тим законом. Његов ум је одлучио да га држи, али, када је то покушао, није могао, јер је његово тело желело да греша. Ко није искусио ту исту борбу? У свом уму знаш шта желиш да чиниш, али твоје тело чезне за нечим другим.

Како бисмо се могли избавити из тог тешког стања у коме се налазимо? Римљанима 7,24.25.

Неки су се питали зашто се Павле, пошто је достигао славни врхунац у речима: »Захваљујем Богу кроз Господа нашега Исуса Христа!« – још једном враћа на борбе своје душе из којих је наизглед већ био избављен. Неки схватају овај узвик захвалности као уметнути узвик. Они верују да такав узвик сасвим природно долази после питања: »Ко ће ме избавити?« Они мисле да Павле, пре него што ће наставити да води продужену расправу о славном избављењу (Римљанима 8), сажима оно што је рекао у претходним стиховима и признаје још једном да се у њему води борба против сила зла.

Други предлажу да речима »ја сам« Павле жели да каже »препуштен самоме себи, изостављајући Христа из слике«. Како год да разумемо ове речи, једно остаје јасно: препуштени самима себи, без Христа, ми смо беспомоћни у борби против греха. Заједно с Христом, ми стичемо нови живот у Њему, онај у коме обећања о победи – иако ће се наше »ја« стално изнова јављати – постају наша уколико одлучимо да се ухватимо за њих. Као што нико други не може да дише уместо тебе, или да кашље уместо тебе, или да кија уместо тебе, нико не може уместо тебе ни да одлучи да се предаш Христу. Само ти можеш да донесеш ту одлуку. Нема другога пута да постигнеш победу која ти је обећана у Исусу Христу.

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Читај текст под насловом »Исцељење душе«, стр. 41. 42. и »Трагање за правим знањем« у књизи *У потрази за правим знањем* од Елен Г. Вајт.

Прочитајте по могућству и ово: Ellen G. White, »The Perfect Law,« pp. 212–215; »A Divine Sin Bearer,« pp. 308–310, in *Selected Messages*, book 1; »Christ's Victory as Complete as Adam's Failure,« p. 323, in *My Life Today*.

»Нема никакве сигурности, ни починка, нити оправдања у кршењу закона. Човек се не може надати да ће стати безгрешан пред Бога и бити у миру с Богом, захваљујући Христовим заслугама, ако настави да греша.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. књига, стр. 213)

»Павле је желео да његова браћа увиде да је велика слава Спаситеља који опрашта грехе давала значење целокупном јеврејском систему. Он је желео да увиде да се тип срео са антитипом када је Христос дошао на овај свет и када је умро као жртва за све људе.«

»Пошто је Христос умро на крсту као жртва за грех, церемонијални закон је изгубио снагу. Ипак, он је био повезан с моралним законом и био је славан. Као целина, носио је печат Божанства, изражавао је Божју светост, правду и праведност. Иако је симболичка служба опроштења која се укидала била тако славна, колико је славнија морала бити стварност када се Христос показао, дајући свој животодавни, посвећујући Дух свима који Га верују.« (Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, св. 6, стр.1095)

Питања за расправу:

1. Шта мислиш, ко је био човек из седмог поглавља Посланице Римљанима? Павле пре или после обраћења? Или ово поглавље говори о нечем сасвим другом? Образложи свој одговор.
2. Како објашњавамо чињеницу да се чак и крштени, наново рођени хришћани боре с грехом? Зар не би требало да аутоматски све побеђујемо? Или, хоћемо ли увек грешити? Да ли се одговор налази негде између?
3. Која потенцијална опасност произлази из мишљења да ћемо, као хришћани, наставити да грешимо и да ћемо увек грешити, да ћемо увек падати, увек кршити Божји закон, без обзира на све? С друге стране, која потенцијална опасност прети од мишљења да као хришћани морамо да победимо сваку слабост у свом животу, сваку злу мисао, сваку склоност према злу – без обзира на све, или нећемо имати никаквог изгледа да се спасемо?
4. И на крају, без обзира које мишљење заступате о човеку из седмог поглавља Посланице Римљанима, која обећања можемо узети из седмог поглавља за себе, обећања која ће нам помоћи да разумемо шта значи бити Христов следбеник?

»Никаквога, дакле, сада нема осуђења онима који су у Христу Исусу, и који не ходе по телу, него по Духу.« Римљанима 8,1.

Шта то значи да »нема осуђења«? Од чега? Зашто је то тако добра вест?

»У Христу Исусу« је уобичајени израз у Павловим списима. Да неко буде у Христу Исусу значи да је прихватио Христа као свог Спаситеља, да Му верује неограничено и да је одлучио да Христов начин живота постане његов начин живота. Последица је уско лично заједништво са Христом.

Израз »у Христу Исусу« представља супротност изразу »у телу«. Он представља и супротност искуствима која су описана у седмом поглављу, где Павле описује стање човека пре него што се предао Христу, где га слика као телесног, као роба греху. Такав човек се налази под осудом, он је предан смрти (Римљанима 7,11.13.24). Он служи »закону греховноме« (Римљанима 7,23.25) и налази се у очајном стању (Римљанима 7,24).

Међутим, када се човек преда Христу, сместа долази до промене у његовом положају пред Богом. Пре тога осуђен као преступник закона, сада стоји као савршен у Божјим очима, стоји као да никада није ни сагрешио, зато што је потпуно и савршено покривен Христовом праведношћу. Више нема осуде, не зато што је човек безгрешан, без мане или достојан вечног живота, јер он то није, већ зато што се савршени извештај о Исусовом савршеном животу приписује њему.

Међутим, радосна вест се тиме не завршава!

Шта ослобађа човека од робовања греху? Римљанима 8,2.

Израз »закон Духа живота« овде означава Христов план спасења људског рода и служи као супротност »закону греха и смрти«, који је у седмом поглављу описан као закон по коме грех влада, и чији је крај смрт. Христов закон, с друге стране, доноси живот и слободу.

»Свака душа која одбија да се преда Богу налази се под влашћу друге силе. Она не припада себи. Она може да говори о слободи, али се налази у најдирњем ропству.... Док ласка себи да следи диктат свог разума, она се покоравала вољи кнеза таме. Христос је дошао да свакој души раскине окове робовања греху« (Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 401). Да ли си ти роб, или си слободан у Христу? Како у то можеш да будеш сигуран?

Без обзира колико је добар, »закон« – церемонијални, морални или оба заједно – не може да учини за нас оно што нам је најпотребније, наиме, да нам осигура средство спасења, средство да се спасемо од осуде и смрти коју нам грех доноси. За то нам је неопходан Исус!

Шта је то Христос учинио што закон, већ по својој природи, није могао да учини? Римљанима 8,3.4.

Бог нам је обезбедио лек, јер »посла Сина својега у обличју тела греховнога« и »осуди грех у телу«. Христово утеловљење је представљало важан корак у остварењу плана спасења. Треба да поштујемо и уздижемо крст, али приликом остварења плана спасења, Христов живот »у обличју тела греховнога« такође је био изузетно важан.

Као последица онога што је Бог учинио када је послао Христа, нама је сада могуће да задовољимо праведне захтеве закона, што значи да чинимо праведна дела која закон захтева. »Под законом« нам је то било немогуће (Римљанима 6,14); сада »у Христу« постало је могуће.

Ипак, морамо да имамо на уму да чинити оно што закон захтева не значи држати закон довољно добро да бисмо тиме заслужили спасење!

То није могућност, и никада није ни била! То једноставно значи да живимо животом за који нас је Бог оспособио, значи живот послушности, живот у којем смо »распели тело са сластима и жељама« (Галатима 5,24), живот којим одражавамо Христов карактер.

Да ходимо или да живимо (Римљанима 8,4) значи да се понашамо! Појам »тело« овде означава непрепорођену особу, било пре било после обраћења. »Ходити по телу« значи бити под влашћу себичних жеља. Насупрот томе, »ходити по Духу« значи испуњавати праведне захтеве закона. Само уз помоћ Светога Духа можемо да испунимо овај услов. Само у Христу Исусу имамо слободу да чинимо оно што закон захтева. Без Христа не постоји таква слобода. Онај који робује греху није способан да чини добро које би желео да чини (види Римљанима 7,15.18).

Колико добро ти држиш закон? Без обзира на истину да се спасење не може зарадити држањем закона, да ли се у твом животу испуњава »праведност по закону«? Ако не, зашто не? Коју врсту изговора користиш да би оправдао своје понашање?

»Јер који су по телу телесно мисле, а који су по Духу духовно мисле. Јер телесно мудровање смрт је, а духовно мудровање живот је и мир.« Римљанима 8,5.6.

Размисли о овим речима! Која нам је основна порука упућена преко њих? Шта оне теби говоре о томе како водиш свој живот?

Реч »према« се овде употребљава у смислу »у складу са« (грчки »ката«). »Мислити« овде значи »одлучити у мислима«. Једна група људи одлучује у својим мислима да испуњава своје телесне жеље; друга се одлучује за оно што је по Духу, да следи упутства Светог Духа. Пошто ум одлучује шта ће се чинити, ове две групе живе и делују потпуно различито.

Шта телесни ум није у стању да чини? Римљанима 8,7.8.

Одлучити у својим мислима да ћеш испуњавати жеље свога тела значи, у стварности, бити у стању непријатељства према Богу. Човек који је одлучио да се тако постави, потпуно је равнодушан према Божјој вољи и не труди се да је испуњава. Такав може да пређе и у стање отворене побуне против Бога, да отворено крши Његов закон.

Павле жели да посебно нагласи чињеницу да без Христа нико није у стању да држи Божји закон. Стално изнова Павле се враћа на ту тему: без обзира колико се неко труди, без Христа не може да држи Божји закон.

Павлова посебна намера јесте да осведочи Јевреје да им је потребно нешто више од Торе – закона! Својим понашањем они су показали да су, иако имају Божје откривење, криви за исте грехе за које су криви незнабошци (Римљанима 2). Поука коју могу извући из свега овога гласи да им је неопходан Месија. Без Њега ће остати робови греха, неспособни да се извуку из окова његове власти.

Ово је био Павлов одговор оним Јеврејима који нису могли да схвате зашто оно што им је Бог дао у Старом завету није довољно за спасење. Павле признаје да је оно што они чине веома добро, али да сада треба да прихвате и Месију који је коначно дошао.

Размисли о последња 24 сата свога живота! Да ли су твоја дела била по Духу или по телу? Шта ти твој одговор говори о теби? Ако су била по телу, које промене мораш учинити и како да их учиниш?

Павле наставља да образлаже своју тему, супротстављајући две могућности с којима се у животу људи суочавају: или да живе по Духу, што значи по упутствима Светог Духа који нам је обећан, или по својој грешној и телесној природи. Прво води у вечни живот, а друго у вечну смрт. Нема средњег решења! Или, као што је сам Исус рекао: »Који није са мном, против мене је; и који не сабира са мном, просипа« (Матеј 12,30). Тешко би се ова чињеница могла јасније изразити, црно или бело, него што је Исус изражава!

Шта је обећано онима који се потпуно предају Христу? Рим. 8,9-14.

Живот »у телу« је супротстављен животу »у Духу«. Живот »у Духу« је под влашћу Божјега Духа, Светог Духа. Он се у овом поглављу назива Христовим Духом, можда у смислу да долази као Христов представник, и да Христос преко Њега борави у вернику (Римљанима 8,9.10)

У овим стиховима Павле се враћа на слику којом се послужио у Римљанима 6,1-11. Символички, приликом крштења »тело греховно«, што значи тело које служи греху, умире. »Стари наш човек се разапс с њиме« (Римљанима 6,6). Међутим, као и приликом крштења, не долази само до покопавања, већ и до васкрсења, тако да крштена особа устаје да ходи у новом животу. То значи усмртити старог човека, што је избор пред који се стављамо из дана у дан, из тренутка у тренутак. Бог не уништава човекову слободу. Чак и пошто је умро стари човек греха, постоји могућност да грешимо. Павле је написао Колошанима: »Поморите, дакле, уде своје који су на земљи« (Колошанима 3,5).

Према томе, чак и после обраћења и даље ће се водити борба против греха. Разлика је у томе што човек у коме станује Свети Дух има сада божанску силу да победи. Осим тога, пошто је човек на тако чудесан начин ослобођен од робовања греху, он више није обавезан да му служи.

Размисли о чињеници да је Божји Дух, који је подигао Исуса из мртвих, онај исти који станује у нама, ако му то дозволимо! Размисли о сили која нам се на тај начин ставља на располагање. Шта нас задржава да се не послужимо њоме онако како би требало?

ПОСИЊЕЊЕ НАСУПРОТ РОБОВАЊУ

Како Павле описује нови однос обраћеног хришћанина са Богом? Која нам се нада нуди тим обећањем? Како да она постане стварност у нашем животу? Римљанима 8,15.

Нови однос је описан као слобода од страха. Роб се налази у оковима. Он живи у сталном страху од свога господара. Он нема никаквог права на темељу дугих година своје службе.

Али није тако са оним који прихвати Исуса Христа. Прво, он обавља драговољну службу. Друго, он служи без страха, јер »савршена љубав изгони страх« (1. Јованова 4,18). Треће, он је прихваћен као син и постаје наследник непроцењиво вредног наследства.

»Дух робовања се рађа када човек настоји да живи у складу са легалистичком религијом, када се труди да испуни захтеве закона својом снагом. Нада за нас постоји једино када се нађемо у оквиру авраамског завета, који је завет благодати вером у Христа Исуса.« (Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, св. 6, стр.1077)

Шта нам даје сигурност да нас је Бог заиста прихватио као своју децу? Римљанима 8,16.

Унутрашње сведочанство Светога Духа потврђује нам да смо примљени. Иако није сигурно да се човек ослони само на своја осећања, они који су по свом најбољем разумевању следили светлост Божје Речи чуће у свом срцу унутрашњи потврдни глас који их уверава да су прихваћени као Божја деца.

И заиста, текст у Римљанима 8,17 говори нам да смо наследници, што значи да смо део Божје породице и наследници као Његова деца, деца, која ће примити прекрасно наследство од свога Оца. Ми га нисмо заслужили; оно нам је поклоњено захваљујући нашем новом положају пред Богом, положају који нам је осигуран Његовом благодаћу, благодаћу која нам је постала доступна захваљујући Исусовој посредничкој смрти.

Колико си близу Господу? Да ли Га стварно познајеш или си само слушао нешто о Њему? Какве промене мораш унети у свој живот да би се приближио свом Створитељу и Откупитељу? Шта те задржава да то учиниш и зашто?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Читај од Елен Г. Вајт, поглавље под насловом »Каснији енглески реформатори« у књизи *Велика борба*; поглавља под насловом »Крштење«, »У Капернауму«, »Да се не плаши срце ваше« у књизи *Чежња векова*; Елен Г. Вајт, *Поуке великог Учитеља*, стр. 57-62.

Прочитајте и ово: Ellen G. White, »Letters to Physicians,« pp. 126–129, in *Testimonies for the Church*, вол. 8.

»План спасења не нуди верницима живот слободан од патњи и невоља с ове стране царства. Насупрот томе, он их позива да следе Христа истим путем самоодрицања и укора... Управо се путем таквих патњи и прогонстава Христов карактер изграђује и показује у Његовом народу... Учествујући у Христовим патњама, ми се васпитавамо и дисциплинујемо и припремамо да делимо славу вечности.« (*The SDA Bible Commentary*, св. 6, стр. 569)

»Ланац који је спуштен с Божјег престола довољно је дугачак да досегне и до најдубљег понора. Христос је способен да подигне и најгрешнијега из понора изопачености и да га стави на место на којем ће бити признат као Божје дете, наследник са Христом бесмртног наследства.« (Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, стр. 229)

»Онај кога је поштовало цело Небо дошао је на овај свет да у људској природи стане на чело људског рода, сведочећи палим анђелима и становницима безгрешних светова да уз божанску помоћ која је била осигурана свако може да иде путем послушности Божјим заповестима.«

»Наш Спаситељ је платио нашу откупнину. Нико више не мора да буде роб Сотони. Христос је стао пред нас као наш свемогући помоћник.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. књига, стр. 309)

Питања за расправу:

1. Читај поново текстове Духа пророштва у поуци за петак. Какву наду за себе можемо извући из њих? Или, што је још важније, како бисмо га обећања могли да претворимо у стварност свога живота? Зашто, када нам Христос тако много нуди, не постанемо оно што би требало да будемо?
2. На који практичан, свакодневни начин бисмо своје мисли могли усмерити на оно што је духовно (Римљанима 8,5)? Шта би то значило? Шта Свети Дух жели од нас? Шта гледаш, читаш или мислиш, а што ти отежава да то постигнеш у свом животу?
3. Размисли мало више о чињеници да се ми можемо налазити само на једној или на другој страни у великој борби између добра и зла и да нема никаквог средњег пута! Какве су последице ове чињенице? Како би схватање ове важне истине морало да утиче на твој живот и на одлуке које доносиш, чак и у »малим стварима«?

»И бићете ми царство свештеничко и народ свет. То су речи које ћеш казати синовима Израилевим.« 2. Мојсијева 19,6.

Богу је потребан мисионарски народ да би могао да евангелизира свет који је огрезао у паганству, тами и идолопоклонству. Он је изабрао Израилце и њима се показао. Он је планирао да они постану узоран народ и да тако привуку и друге истинском Богу. Он је намеравао да преко Израилца открије свету свој прави карактер и да тако цели свет добије праву слику о Њему. Преко поука церемонијалне службе, требало је да се Христос уздигне пред народима и да тако сви који погледају у Њега имају живот. Како се број Израилца буде повећао, како се буду повећали и благослови које је народ примао, требало је да Израил шири своје границе и да његово царство обухвати цели свет.

Шта Павле жели да нагласи док говори о Божјој верности насупрот људској превртљивости? Римљанима 9,1-12.

Павле се труди да докаже да обећања дата Израилу нису потпуно стављена ван снаге. И даље постоји остатак преко којег Бог жели да делује. Да би потврдио замисао о остатку, Павле се враћа далеко у историју Израилца. Он показује да је Бог одувек бирао: (1) Он није изабрао целокупно Авраамово потомство да с њиме склопи свој завет, него само Исакове потомке; (2) Он није изабрао ни све Исакове потомке, него само Јаковљеве.

Осим тога, веома је важно да видимо да наслеђе не гарантује спасење. Ви можете бити нечији непосредни потомак, припадати правој породици, чак и правој Цркви, а да ипак будете изгубљени, да се обећање ипак не односи на вас. Само вера, вера која кроз љубав ради, открива оне који су »деца обећања« (Римљанима 9,8).

Размислите о речима: »Јер нису сви Израилци који су од Израилца« (Римљанима 9,6). Коју важну поруку можемо у томе наћи за себе, за адвентисте, који на много начина данас играју исту улогу као и Израилци у своје време?

»Не за дела, него онога ради који позива рече јој се: већи ће служити мањему, као што стоји написано: Јаков ми омиље, а на Исаву омрзох.« Римљанима 9,12.13.

Као што је већ било речено у уводу поуке за ову седмицу, немогуће је разумети девето поглавље Посланице Римљанима све док не схватимо да Павле овде не говори о спасењу појединачних верника. Он овде говори о одређеним улогама на које Бог позива одређене појединце. Бог је желео да Јаков буде предак народа који ће послужити као Божје посебно оруђе за евангелизирање света. Овде се ништа не говори о томе да Исав не може да буде спасен. Бог је желео да се Исав спасе као што жели да се и сви људи спасу.

У контексту целокупне поуке, како да разумемо речи да ће Бог сам одлучити кога ће помиловати? Римљанима 9,14.15.

Опет Павле не говори о појединачном спасењу, јер на том подручју Бог своју милост шири на све, јер »хоће да се сви људи спасу« (1. Тимотију 2,4). »Јер се показа благодат Божја која спасава све људе« (Титу 2,11). Међутим, Бог има право да бира народе који ће одиграти одређену улогу; иако ти народи могу одбити да одиграју улогу која им је намењена, то не може да спречи божански избор. Без обзира колико би то жарко Исав желео, он није могао да постане предак Месије или изабраног народа.

Осим тога, није то био никакав самовољни избор с Божје стране, није то био неки божански декрет, којим би Исав био искључен из спасења. Дарови божанске благодати у Христу доступни су свима. Ми нисмо изабрани да бисмо били спасени или изгубљени (Ефесцима 1,4.5; 2. Петрова 1,10). Управо наша одлука, а не Божја, нама ускраћује или осигурава обећање о вечном животу у Христу. Исус је умро за свако људско биће. Али, Бог је у својој Речи поставио услове свакој души на темељу којих ће бити примљена у вечни живот: вера у Христа, која оправданог грешника наводи на послушност.

Ти сам, као да нико други није ни постојао, био си изабран у Христу пре постања света да добијеш спасење. То је твоје звање, твој избор, то је оно што си добио у Христу од Бога. Какве ли предности, какве ли наде! Зашто, када се све узме у обзир, све друго постаје неважно када се упореди са овим великим обећањем? Зашто би то била највећа од свих трагедија када бисмо дозволили да грех, наше ја и тело стану на пут ономе што нам је било обећано у Исусу Христу?

»Јер мисли моје нису ваше мисли, нити су ваши путеви моји путеви, вели Господ. Него, колико су небеса виша од земље, толико су моји путеви виши од ваших путова, и мисли моје од ваших мисли.« Исaiја 55,8.9.

У складу са свим што смо до сада проучавали, како треба да разумемо Павлове речи о божанском праву одлучивања? Римљанима 9,17-24.

Поступајући према Египту у време Изласка онако како је поступао, Бог је радио на спасењу целог људског рода. Божанско откривење самога себе у невољама које су задесиле Египат и у ослобађању Његовог народа требало је да покаже Египћанима, али и другим народима, да је Бог Израиљаца заиста прави Бог. Био је то позив свим народима да одбаце своје богове и да се придруже Израиљцима у слављењу правога Бога.

Очигледно је Фараон већ донео своју одлуку против Бога, тако да му Бог, допуштајући да његово срце отврдне, тиме није ускратио прилику да се спасе. Отврднуло срце односило се на његову одлуку да не пусти Израиљ, а не на божански позив да прихвати спасење. Христос је умро и за Фараона, исто онако као што је умро за Мојсија, Арона и за остале Израиљце.

Кључна чињеница у свему томе јесте да ми, као пала људска бића, имамо тако сужене идеје о свету, о стварности, о Богу и о томе како Он делује у свету. Како бисмо могли да очекујемо да разумемо све Божје путеве када и сам свет природе, куда год се окренемо, садржи тајне које нисмо у стању да схватимо? Уосталом, тек пре неких стотину и педесет година лекари су схватили да је добро да перу руке пре операције, зар не? Тако смо дубоко били огрезли у незнање! И ко зна, ако време буде дозволило, шта ћемо још у будућности открити што ће нам показати колико смо дубоко у незнању и данас!

Свакако, ми не разумемо увек Божје путеве, па је Исус дошао да нам открије Бога (Јован 14,9). Зашто је онда, усред свих животних тајни и неочекиваних догађаја, за нас толико важно да се бавимо Христовим карактером и оним што нам је откривено о Богу и о Његовој љубави према нама? Како нам познавање правога Божјег карактера може помоћи да останемо верни у невољама које нам изгледају неоправдане и незаслужене?

У Римљанима 9,25 Павле цитира текст из Осије 2,23. И поново, у Римљанима 9,26 цитира текст из Осије 1,10. Позадина свега тога је извештај да је Бог наредио пророку Осији да се ожени неморалном женом (Осија 1,2) да би сликовито приказао Божји однос према Израиљу, који је отпао од Бога и почео служити другим боговима. Деца рођена у том браку добијала су имена која су означавала божанско одбацавање и кажњавање идолопоклоничког Израиља. Треће дете је добило име Лоамија (Осија 1,9) што значи »ниси мој народ«.

Ипак, усред свега тога, Осија је прорекао да ће доћи дан када ће Бог, пошто је кажњавао свој народ, обновити његово благостање, избацити његове лажне богове и поново склопити завет с њим (Осија 2,11-19). У том тренутку ће они који су до тада били Лоамија – »ниси мој народ« – постати Амија – »ти си мој народ«.

У Павлово време, Амија је спадао међу оне »које ... и дозвољава, не само од Јевреја него и од незнабожаца« (Римљанима 9,24). Каквог ли јасног и снажног представљања јеванђеља, јеванђеља које је од самог почетка било намењено целом свету. Није чудо што и ми као хришћани налазимо део нашег позива у овом тексту: »И видех другога анђела где лети посред неба који имаше вечно јеванђеље да објави онима који живе на земљи и свакоме племену и језику и колени и народу« (Откривење 14,6). Данас, као и у Павлово време или у време древног Израиља, радосна вест о спасењу треба да се прошири по свему свету.

Које старозаветне текстове Павле користи да би нагласио свеобухватност јеванђеља? Коју мисао посебно истиче? Коју наду нуди својим читаоцима? Римљанима 9,25-29.

Чињеница да су многи Павлови земљаци одбацили јеванђеље изазива код њега велику жалост и »срце га његово боли без престанка« (Римљанима 9,2). Али, бар му је преостала мисао о остатку! Божја обећања се увек испуњавају, чак и онда када људска изневере. Нада коју можемо да гајимо гласи да ће на крају Божја обећања бити остварена, и ако се будемо ухватили за њих, она ће се испунити на нама.

Колико пута су вас људи изневерили? Колико пута си ти изневерио себе и друге? Вероватно више пута него што се можеш сетити, зар не? Које поуке можеш да извучеш из тих догађаја? На кога треба да се ослањаш у крајњој линији?

»Шта ћемо, дакле, рећи? Да незнабошци који не тражише правде докучише правду, али правду од вере. А Израиљ, тражећи закон правде, не докучи закона правде. Зашто? Јер не тражи из вере, него из дела закона; јер се спотакоше на камен спотицања.« Рим. 9,30-32. Каква нам је вест објављена у наведеним стиховима или, што је још много важније, како да узмемо ту вест, писану у одређено време и на одређеном месту, и да њена начела применимо на себе данас? Како да избегнемо да начинимо исте грешке у данашњем контексту, које су Израиљци начинили у свом?

Речима које се не могу погрешно схватити, Павле објашњава својим земљацима зашто су пропустили да стекну оно што је Бог захтевао од њих да имају или, и више од тога, нешто за чим су тежили, а никада нису достигли. Занимљиво, незнабошци које је Бог прихватио нису чак ни тежили за таквим прихватањем. Они су ишли за својим интересима и циљевима када је вест јеванђеља стигла до њих. Препознавши њену вредност, они су је прихватили. Бог их је прогласио праведнима зато што су примили Исуса Христа као свог заменика. Била је то пословна акција вере.

Проблем с Јеврејима огледао се у томе што су се спотакли на камен спотицања (Римљанима 9,33). Неки, не сви (Дела 2,41), одбили су да приме Исуса из Назарета као Месију кога је Бог послао. Он није испуњавао њихова очекивања као Месија; и зато, када је дошао, они су Му окренули леђа.

Пре него што ће завршити ово поглавље, Павле наводи још један старозаветни текст: »Као што стоји написано: ево мећем у Сиону камен спотицања и стену саблазни; и који год верује, неће се постидети.« Римљанима 9,33. У овом тексту, Павле поново показује како је значајна истинска вера у плану спасења (1. Петрова 2, 6-8). Стена саблазни? А ипак, који год верује у Њега неће се постидети. Да, за многе, Исус је камен спотицања, али за оне који Га познају и воле, Он је друга врста камена - »стена спасења« (Псалам 89,26).

Да ли си икада установио да је Исус био камен спотицања или стена саблазни за тебе? Ако је тако, како је то било? Или, шта си чинио што те је довело у такав положај? Како си се извукао и шта си научио из тог искуства тако да више никада не нађеш себе у погрешном односу са Христом?

Читај поглавље под насловом »Каснији енглески реформатори« у књизи *Велика борба*. Прочитајте по могућству и ово: Ellen G. White, »Faith and Works,« pp. 530, 531, in *The SDA Encyclopedia*; Ellen G. White Comments, pp. 1099, 1100, in *The SDA Bible Commentary*, vol. 1.

»Постоји један избор појединаца и народа, једини избор који се може наћи у Божјој Речи, када се људи бирају за спасење. Многи су гледали на крај, мислећи да су сигурно изабрани да добију небески сјај; али, то није избор који Библија открива. Човек је изабран да гради своје спасење са страхом и дрхтањем. Он је изабран да стави на себе оклоп, да се бори у доброј борби вере. Он је изабран да се служи средствима која му је Бог ставио на располагање да ратује против сваке несвете страсти, док Сотона игра игру живота за његову душу. Он је изабран да стражи у молитви, да претражује Писма, и да избегава да се нађе у искушењу. Он је изабран да има трајну веру. Он је изабран да буде послушан свакој речи која излази из уста Божјих, да би могао да буде не само слушалац већ и творац речи. То је библијски избор.« (Ellen G. White, *Testimonies to Ministers and Gospel Workers*, стр. 453.454)

»Ниједан ограничени ум не може да потпуно схвати карактер и дела Бескрајнога. Ми не можемо истраживањем пронаћи Бога. Умовима оних који су најјачи и најобразованији, али и оних који су најслабији и с најмање знања, ово свето Биће остаје обавијено тајном. Али, иако »облак је и мрак око њега, благод и правда подноже су престолу његову« (Псалам 97,2). Ми можемо да схватимо Његово поступање према нама утолико што препознајемо бескрајну милост сједињену с бескрајном снагом. Ми можемо да разумемо онолико од Његових намера колико смо способни да схватимо; оно што је више од тога треба да препустимо руци Свемогућег, срцу које је пуно љубави.« (Елен Г. Вајт, *Васпитање*, стр. 152. 153)

Питања за размишљање:

1. Неки хришћани верују да је Бог, још и пре њиховог рођења, неке изабрао да буду спасени, а друге да буду изгубљени. Ако се којим случајем нађеш међу онима које је Бог, у својој бескрајној љубави и мудрости, предодредио да буду изгубљени, тада без обзира на одлуке које будеш доносио, одређен си за пропаст, што за многе значи да гориш у паклу у току целе вечности. Другим речима, без неке своје одлуке, само одлуком Божјег провиђења, неки су предодређени да живе без спасоносног односа са Исусом у овом животу и да проведу следећи у вечном пакленом огњу. Шта је погрешно у целој тој слици? Како се такво мишљење супроти нашем?
2. На који начин сматраш да наша Црква и њен позив у свету данас одговарају улози старог Израиља у његово време? У чему су сличности, а у чему разлике? У ком смислу смо ми бољи, а у ком гори од њих? Зашто тако мислиш?

»СВРШЕТАК« ЗАКОНА

Шта Павле посебно наглашава у почетку десетог поглавља Посланице Римљанима? На који начин и ми данас можемо бити у опасности да »утврђујемо« неку »своју праведност?« Рим. 10,1-4.

Легализам може да се појави у разним облицима, само што су неки прикривенији од других. Они који се ослањају на себе, на своја добра дела, на строго светковање Суботе, на одбацивање свих злих дела, или на прихватање свих добрих дела – чак и да имају најбоље намере – пали су у замку легализма. Сваког тренутка у животу треба да мислимо о Божјој светости као о супротности нашој грешности; и то је најсигурнији начин да себе заштитимо од размишљања које води у тражење »сопствене праведности« која се супроти Христовој.

Текст у Римљанима 10,4 веома је важан зато што садржи суштину целокупне Павлове поруке Римљанима. Многи Јевреји су се трудили »да своју правду утврде« (Римљанима 10,3). Али, после доласка Месије био је представљен прави пут праведности. Праведност је понуђена свима који се вером ослањају на Христа. На Њега је у ствари указивао целокупни церемонијални систем.

Чак ако у дефиницију закона овде уврстимо и Декалог, то не значи да су Десет заповести укинуте. Морални закон указује на наше грехе, наше погрешке, наше пропусте и недостатке, па нас чини свеснима наше потребе за Спаситељем, наше потребе за опроштењем, наше потребе за праведношћу, што се може наћи једино у Исусу Христу. У том смислу, Христос је »свршетак« закона, по томе да нас закон води к Њему и Његовој праведности. Грчка реч за »свршетак« гласи »телоес«, што би се могло превести и као »циљ« или »сврха«. Христос је коначна сврха закона по томе што нас закон води Христу.

Мислити да нас овај текст учи да су Десет заповести – или посебно четврта, што људи у ствари и мисле – укинуте значи извучити закључак који се противи свему што Павле говори у Новом завету.

Да ли си се икада поносио својим делима, посебно када си се упоређивао с другима? Можда си заиста бољи, па шта онда? Упореди себе са Христом, па онда размишљај колико је то твоје добро заиста добро!

ИЗБОР ПО БЛАГОДАТИ

Које врло проширено гледиште Павле јасно и неопорециво одбацује? Римљанима 11,1-7.

У првом делу свога одговора на питање: »Еда ли Бог одбаци народ свој?« Павле указује на остатак, на избор по благодати, као доказ да Бог није одбацио свој народ. Спасење је доступно свакоме који га прихвати, и Јеврејину и незнабошцу.

Треба да имамо на уму да су први обраћеници у хришћанство били само Јевреји – на пример, група која се обратила на Дан педесетнице. Била је потребна посебна визија и чудо да осведочи Петра да и незнабошци имају исто право на приступ Христу и Његовој благодати (Дела апостолска 10; 15,7-9) и да јеванђеље треба проповедати и њима.

Да ли Павле заиста мисли да је Бог намерно заслепио за спасење део Израиља који је одбацио Христа? Зашто би такво мишљење било погрешно? Римљанима 11,7-10.

У овим стиховима Павле у ствари наводи Стари завет, који су Јевреји прихватили као ауторитет. Одломци које Павле цитира представљају Бога како Израиљцима даје духа поспаности, тако да нису у стању да слушају ни да чују. Да ли Бог заиста заслепљује људе да би их спречио да виде светлост која ће их одвести на пут спасења? Нипошто! Ови текстови се морају схватити у светлости нашег тумачења деветог поглавља Посланице Римљанима. Павле не говори о појединачном спасењу, јер Бог ниједну групу не одбацује као групу. Овде су, уместо тога, у питању улоге које тај народ треба да одигра у Његовом делу.

Зашто је гледиште да је Бог неке људе одбацио као групу и није им дозволио да се спасу погрешно? Зашто се такво мишљење супроти целокупном учењу јеванђеља, које говори да је Исус умро да спасе сва људска бића? Зашто је, на пример, у случају Јевреја таква мисао довела до трагичних последица?

Коју велику наду истиче апостол и Јеврејима и незнабошцима? Римљанима 11,11-15.

У овим текстовима налазимо два паралелна израза: (1) »испуњење њихово (Израиљаца)« (Рим. 11,12) и (2) »примање њихово (Израиљаца)« (Рим. 11,15). Павле посматра одбацивање Јевреја као привремену појаву која ће ускоро бити замењена примањем и испуњењем. Ово је Павлов други одговор на питање овог поглавља: »Еда ли је Бог одбацио свој народ?« Оно што изгледа као одбацивање, каже он, само је пролазна појава.

На који начин Павле опомиње обраћене незнабошце и улива наду својим земљацима? Римљанима 11,16-24.

Павле упоређује верни остатак Израиља са племенитим стаблом маслине, чије су се неке гране одломиле (оних који нису поверовали) – илустрација којом се служи да докаже да »Бог није одбацио народа својега« (Рим. 11,2). Корен и стабло се и даље налазе на свом месту!

Обраћени незнабошци прикалемили су се на то исто стабло. Они извлаче своју снагу и живот из корена и стабла, којим је представљен верни Израиљ. Оно што се догодило онима који су одбацили Исуса може се догодити и обраћеним незнабошцима. Библија не садржи доктрину: »Једном спасен, увек спасен!« Као што се јеванђеље слободно нуди, тако се може и слободно одбацивати. Иако морамо бити врло пажљиви да не помислимо да сваки пут када паднемо губимо спасење, и да се нећемо спасти уколико не постанемо савршени, треба да пазимо да не паднемо у супротни понор – идеју да када стекнемо Божју благодат, више ништа не можемо учинити, никакву одлуку донети, што би нам могло одузети предности спасења! На крају ће се ипак спасти само они који »остану у доброти« (Рим. 11,22).

Ниједан верник се не би смео хваливати својом добротом или се осећати надмоћан у односу на друге. Наше спасење није било заслужено; добили смо га као дар. Пред крстом, пред мерилом Божје светости, ми смо сви једнаки – грешници којима је неопходна божанска благодат, грешници којима је потребна светост коју можемо добити само путем благодати. Ми сами по себи немамо ничега чиме бисмо се могли хвалити, у ствари, можемо се хвалити једино Исусом и оним што је Он учинио за нас када је дошао на овај свет у људском облику, када је патио заједно с нама, када је умро за наше грехе, остављајући нам узор како треба да живимо. У свему томе, ми потпуно зависимо од Њега, јер без Њега не бисмо имали никакве веће наде од оне коју овај свет може да понуди.

Који велики догађај у историји верног Израиља Павле наговештава? Римљанима 11,25-27.

Хришћани већ стотинама година расправљају о ових неколико стихова. Неколико чињеница је ипак свима јасно. За почетак, Павле тврди да је Богу посебно стало до Јевреја. Оно што Павле овде говори долази као одговор на питање постављено у почетку поглавља: »Еда ли ће Бог одбацивати народа својега?« Његов је одговор, наравно, одречан, а његово објашњење гласи: (1) да је заслепљеност – грчки »поросис« – само делимична и (2) да је само привремена, »докле не уђе незнабожаца колико треба«.

Шта значи »незнабожаца колико треба?« Многи у овом изразу виде начин да се изрази испуњење еванђеоског налога, по коме цели свет треба да чује вест јеванђеља. »Незнабожаца колико треба« обратиће се када јеванђеље буде објављено свима. Вера Израиља, која се показала у Христу, сада је постала свеопшта. Јеванђеље се проповедало целој свету. Исусов долазак је близу. У том тренутку, према томе, многи Јевреји ће почети да долазе Исусу.

Други велики проблем представља значење израза: »И тако ће се спасти сав Израиљ« (Рим. 11,26). Ово се свакако не сме схватити у смислу да ће у време послетка сваки Јеврејин неком божанском посебном одредбом добити спасење! Библија нигде не проповеда универсализам, нити за цели људски род, нити за неки његов део. Павле се надао да ће спасти »неке од њих« (Рим. 11,14). Неки су прихватили Месију, неки су Га одбацили, као што се то дешава у свим људским срединама.

Говорећи о једанаестом поглављу Посланице Римљанима Дух проштвта најављује да ће у време »завршног објављивања јеванђеља« »многи Јевреји ... у вери прихватити Исуса као свог Спаситеља.« (Елен Г. Вајт, *Апостолска црква - Христовим трагом*, стр. 266)

»Велико дело треба да се обави у нашем свету. Господ је објавио да ће незнабошци бити прикупљени, али не само незнабошци већ и Јевреји. Међу Јеврејима има много оних који ће се обратити и преко којих ћемо видети како спасење Божје иде напред као светиљка која светли. Јевреја има на свим местима, и њима се мора објавити светлост садашње истине. Има међу њима много оних који ће доћи светлости и који ће објављивати непроменљивост Божјег закона с прекрасном силом.« (Ellen G. White, *Evangelism*, стр. 578)

Нађи времена да размислиш о јеврејским коренима хришћанске вере. Како би ти пажљиво проучавање јеврејске вере могло помоћи да боље разумеш хришћанску веру?

Павлова љубав према земљацима је очигледна. Како му је морало тешко падати док је гледао како се неки од његових земљака боре против њега и против истине јеванђеља. А ипак, усред свега тога, он и даље верује да ће многи Јевреји прихватити Исуса као Месију.

На који начин Павле приказује Божју љубав не само према Јеврејима него и према свим припадницима људског рода? На који начин описује задивљујућу и тајанствену моћ Божје благодати? Римљанима 11,28-36.

У свим овим текстовима, иако постоји разлика између Јевреја и незнабожаца, једно остаје сигурно: Божја љубав и милост и благодат изливају се на све грешнике! Још пре оснивања нашег света, Бог је начинио план да спасе људски род и да се послужи другим људским бићима, чак и целим народима, као својим оруђима да оствари намере своје воље.

Проучи пажљиво, уз молитву, текст у Римљанима 11,31! Коју важну чињеницу о нашем сведочењу треба да извучемо из тог текста, не само о сведочењу Јеврејима већ и свима с којима долазимо у додир?

Нема сумње, да је хришћанска Црква у току протеклих столећа боље поступала према Јеврејима, много више њих би се обратило својој Месији. Велики отпад у првим столећима после Христа, изузетна паганизација хришћанства – која је обухватила одбацивање седмог дана у корист првог дана у седмици – сигурно да није олакшала Јеврејима који би, можда, били привучени Христу.

Како је важно да сви хришћани, свесни милости која им је била указана у Исусу Христу, покажу ту милост према другима. Ми не можемо бити хришћани ако то не учинимо! (Матеј 18,23-36)

Постоји ли неко према коме треба да покажете милост, а који је, можда, не заслужује? Зашто не покажете тој особи да сте милостиви, без обзира колико тешко ће вам то пасти? Зар није то оно исто што је Христос учинио нама?

Прочитајте од Елен Г. Вајт, »Пред Синедрионом«, »Од прогонитеља до ученика«, »Писано из Рима« у књизи *Апостолска црква - Христовим трагом* и »Приближити се католицима« у књизи *Евангелизам*.

Прочитајте по могућству и ово: »What to Preach and Not to Preach,« pp. 155, 156, in *Selected Messages*, book 1.

»Без обзира на пораз Израиља као народа, ипак је међу њима остао и побожни остатак оних који ће бити спасени. У време Спаситељевог доласка било је верних људи и жена који су радосно примили вест Јована Крститеља, и тако били наведени да изнова проучавају пророчанства која су се односила на Месију. Када је била основана рана хришћанска Црква, била је сачињена од верних Јевреја који су признали Исуса из Назарета као Онога за чијим су доласком чезнули.« (Елен Г. Вајт, *Апостолска црква - Христовим трагом*, стр. 263)

»Међу Јеврејима су и неки, као Савле из Тарса, силни у познавању Писама, и они ће објављивати са изузетном снагом непроменљивост Божјег закона... И док Његове слуге у вери раде за оне који су дуго били занемаривани и презирани, показаше се Његово спасење.« (Елен Г. Вајт, *Апостолска црква - Христовим трагом*, стр. 266)

»Приликом завршног објављивања јеванђеља, када посебно дело треба да се обави за људе који су до тада били занемарени, Бог очекује од својих гласника да се посебно заинтересују за јеврејски народ кога могу пронаћи у свим деловима света. И како се старозаветни списи стапају с новозаветним у објашњавању Господње вечне намере, биће то за многе Јевреје као зора новог стварања, ускрсење душе. Када буду видели Христа из јеванђеља описаног на страницама Старог завета, када буду схватили како јасно Нови завет објашњава Стари, њихове успаване способности ће се покренути и они ће признати Христа као Спаситеља света. Многи ће вером примити Христа као свог Откупитеља.« (Елен Г. Вајт, *Апостолска црква - Христовим трагом*, стр. 266)

Питања за размишљање:

1. У последње дане, када Божји закон, а посебно Субота, буде дошао у средиште интересовања, зар није разумно помислити да ће Јевреји – многи од њих исто тако верни Декалогу као и ми – пожелети да одиграју своју улогу у разјашњавању неких питања пред светом? Уосталом, када је реч о Суботи, адвентисти су, насупротив Јеврејима, »неки нови клинци«, зар не?
2. Зашто би требало да наша Црква у приближавању Јеврејима буде успешнија од многих других Цркава? Шта бисте ви у својој месној цркви могли да учините на том подручју?
3. Шта бисмо могли да научимо од грешака других у старом Израиљу? Како да избегнемо да те исте грешке поновимо данас?

Једанаестим поглављем завршава се доктринарни део Посланице Римљанима. Преостала поглавља садрже практичне поуке или личне поруке. Ипак, и та завршна поглавља су изузетно значајна, јер показују како треба да се живи животом вере.

За почетак, вера није замена за послушност, вера ни на који начин не укида нашу обавезу да будемо послушни Господу. Морална правила су и даље на снази; Нови завет их објашњава, чак и појачава. Нема никаквог наговештаја да ће сада хришћанима бити лакше да ускладе свој живот с тим моралним прописима. Напротив, понекад нам се говори да ће нам бити тешко, јер је битка против самога себе увек сурова (1. Пет. 4,1). Хришћанину је обећана божанска помоћ и њему је упућено и уверавање да је победа могућа, али, ми се налазимо у непријатељевом свету и мораћемо да водимо много битака против искушења. Радосна вест гласи да, уколико паднемо, или се спотакнемо, нећемо бити одбачени, зато што имамо Поглавару свештеничког који посредује за нас (Јев. 7,25).

Позивајући се на старозаветни систем приношења жртава, шта апостол тражи од хришћана да чине? Шта то у стварности значи? Римљанима 12. 1.2.

У Римљанима 12,1 Павле се позива на старозаветни систем приношења жртава. И као што су у стара времена биле приношене животињске жртве, тако сада и хришћани треба да себе и своје тело приносе Господу, али не да муче или убијају себе, већ да буду као жива жртва посвећени Његовој служби.

У време старог Израилља, свака жртва донесена у Храм била је прегледана. Ако би се пронашао било који недостатак, жртва је била одбијена будући да је Бог заповедио да жртве морају да буду без мане. Исто тако, и хришћани су позвани да принесу своје тело »у жртву живу, свету, угодну Богу«. Да би то могли да учине, треба да све своје способности и снаге одрже у најбољем могућем стању. Иако ниједан међу нама није без мане, сви треба да се трудимо да живимо што је могуће бољим и чистијим и вернијим начином живота.

Увек нам је најлакше да долазимо са изговорима када су у питању наши греси и недостаци, зар не? Који је твој уобичајени изговор када стално изнова падаш у исти грех? Зар није време да одбациш изговоре и да се ухватиш за Божја обећања, зар није Божја сила већа од твојих изговора?

У току овог тромесечја исцрпно смо говорили о трајности Божјег моралног закона и стално наглашавали да Павле у Посланици Римљанима не говори да је Декалог укинут или потиснут вером.

Ипак, тако је лако бити до те мере заокупљен словом закона да заборавимо на дух који стоји иза слова и да је тај дух у ствари љубав – љубав према Богу и љубав према ближњему. Иако свако може да говори о љубави, исказивање те љубави у свакодневном животу представља нешто сасвим друго.

На који начин треба да показујемо љубав према ближњему? Римљанима 12,3-21.

Као и у 1. Коринћанима, у дванаестом и тринаестом поглављу, после бављења духовним даровима Павле уздиже љубав. Љубав (грчки агапе) је најузвишенији пут. »Бог је љубав« (1. Јованова 4,8). Према томе, љубав описује Божји карактер. Волети значи понашати се према другима онако као што се Бог понаша, као и поступати према њима онако како Бог поступа према њима.

Павле овде показује како љубав треба изражавати на практичан начин. Једно важно начело се овде уздиже, а то је начело скромности и понизности, спремности »да не мислимо за себе више него што ваља мислити« (Римљанима 12,3), спремности да »братском љубављу будемо један другоме љубазни«, спремности да »чашћу један другогаче већим чинимо« (Римљанима 12,10), да не »мислимо за себе да смо мудри« (Римљанима 12,16). »Узмите јарам мој на себе и научите се од мене, јер сам ја кротак и смиран у срцу« (Матеј 11,29) – то је суштина свега!

Од свих људи, хришћани треба да буду најскромнији и најпонижнији. Уосталом, погледајмо како смо беспомоћни, како смо грешни, како смо зависни, не само од праведности која није наша да добијемо спасење већ и од снаге која делује у нама да нас промени онако како сами себе никада не бисмо могли променити! Чиме бисмо могли да се хвалишемо, чиме да се поносимо, шта ми то имамо у себи што би нас уздизало изнад осталих? Баш ништа! Полазећи од те личне скромности и понизности не само пред Богом, него и пред ближњима, треба да живимо онако како нам Павле саветује.

»Мир имајте и светињу са свима!« Колико примењујемо овај савет у свом животу управо сада? Није ли нам потребно темељито прилагодњавање да бисмо испунили оно што нам Реч саветује? Рим. 12,18.

ОДНОС ПРЕМА ВЛАСТИМА

Које нам основно начело у односу на грађанске власти Павле препоручује? Римљанима 13,1-7.

Оно што Павлове речи чини још значајнијим јесте чињеница да он пише у време када је једна паганска империја владала светом, империја која је и према својим поданицима знала да буде изузетно брутална, која је била до сржи покварена, која није ништа знала нити хтела да зна о правоме Богу и која је започела масовна прогонства оних који су хтели да Му служе. У ствари, та иста власт је и Павла осудила на смрт и погубила. Ипак, упркос свему томе, Павле заступа мисао да хришћани треба да буду добри грађани чак и када власт изгледа тако како изгледа.

Да, и то зато што се мисао о властима налази у целој Библији. Идеја, начело о власти долази од Бога. Људска бића треба да живе у заједништву које има своја правила и одредбе и мерила. Анархија није библијска замисао.

Када то кажемо, не значи да се Бог слаже са свим облицима владавине или начинима на које се та власт врши. Напротив! Не треба да гледамо сувише далеко или у историју или у данашњи свет како бисмо видели да су постојали или да постоје неки брутални режими власти. Ипак, и у таквим околностима, колико год је то могуће, хришћанин треба да слуша законе своје земље. Хришћани треба да подржавају власт све док се њени захтеви не противе Божјим захтевима. Човек треба да размисли врло озбиљно, уз много молитава и савета разумних људи, пре него што крене путем који ће га довести у сукоб с постојећим силама. Ми знамо, на темељу пророчанстава да ће једнога дана сви Божји верни следбеници морати да се сукобе с политичким силама које ће тада владати светом (Откривење 13). Све до тада, ми треба да учинимо све што до нас стоји, да пред Богом будемо добри грађани у земљи у којој живимо.

»Ми треба да признајемо људске власти као божанску установу и да проповедамо послушност властима као своју свету дужност, у оквиру њене легитимне сфере. Али, када се њени захтеви сукобе са Божјим захтевима, да слушамо Бога више него човека. Божја Реч се мора препознати као правило које стоји изнад свих људских закона...

»Од нас се не тражи да се супротимо властима. Наше речи, било да су изговорене или написане, треба да буду пажљиво размотрене да не бисмо себе ставили у положај да људи мисле да говоримо оно што би могло изгледати као супротно закону и реду. Ми не смемо говорити нити чинити било шта чиме бисмо непотребно препречили свој пут.« (Елен Г. Вајт, *Апостолска црква - Христовим трагом*, стр. 47)

ОДНОС ПРЕМА БЛИЖЊИМА

»И не будите никоме ништа дужни осим да љубите један другога; јер који љуби другога закон испуни.« Римљанима 13,8.

Како да схватимо овај текст? Да ли то значи да, када волимо ближње, немамо више никакве обавезе да држимо Божји закон?

Као што је то Исус учинио на Гори благослова, и Павле овде уздиже начело закона, показујући да љубав треба да буде покретачка сила свега што чинимо. Пошто је закон препис Божјег карактера а Бог је љубав, волети, према томе, значи испуњавати закон. Ипак, Павле не замењује закон неким магловитим мерилом љубави, као што неки хришћани мисле. Морални закон нас и даље обавезује, зато што нам указује на грех – а ко би се усудио да одрекне постојање греха?

Међутим, закон се истински може држати једино у контексту љубави. Имајмо на уму, неки међу онима који су приковали Исуса на крст, отрчали су својим домовима да држе закон!

Које заповести Павле наводи да би описао начело љубави у држању закона? Зашто баш те? Римљанима 13,9.10.

Занимљиво је да фактор љубави није био неко новоуведено начело. Наводећи старозаветни текст: »Љуби ближњега својега као себе самога« (3. Мој. 19,18), Павле показује да је то начело било уграђено у старозаветни систем. И поново се Павле враћа Старом завету да би подржао своје проповедање јеванђеља. Неки на темељу овога текста тврде да нас обавезују само оне заповести које је Павле споменуо. Ако је тако, да ли то значи да хришћани не треба да поштују своје родитеље, да треба да се клањају идолима и да имају и друге богове осим Господа? Свакако да не!

Размотримо контекст! Павле говори како треба да поступамо један према другоме. Он се, дакле, бави међусобним односима, па зато и спомиње заповести које се баве тим односима. Његово доказивање се не сме разумети као да укида остатак закона (Дела апостолска 15,20; 1. Солуњанима 1,9; 1. Јованова 5,21). Осим тога, као што новозаветни аутори истичу, показујући љубав према ближњима, ми показујемо љубав према Богу (Матеј 25,40; 1. Јованова 4,20.21).

Размисли о свом односу према Богу и како се он одражава на твој однос према ближњима! Колику улогу игра љубав у свим тим односима? Како можемо научити да волимо ближње на начин на који Бог воли нас? Шта те спречава да то не чиниш?

»И знајући ово време да је већ час дошао да устанемо од сна; јер нам је сада спасење ближе неголи кад веровасмо.« Римљанима 13,11.

Као што смо говорили у току целог тромесечја, Павле у Посланици Римљанима усмерава свој поглед на посебан начин да би цркви у Риму разјаснио, а посебно верницима из јеврејства, улогу вере и дела у контексту Новог завета. Проблем је било спасење и како грешник може да постане праведан и свет пред Богом. Да би помогао онима који су гледали једино на закон, Павле објављује закон у његовом правом контексту и улози. Иако је у идеалном случају, чак и у Старом завету, јудаизам био религија благодати, легализам се појавио и начинио много штете. Колико би само ми као Црква требало да будемо пажљиви да не бисмо поновили те исте грешке!

**О којем важном догађају Павле говори у следећим стиховима?
Како бисмо се и ми морали понашати док очекујемо тај догађај?
Римљанима 13,11-14.**

Како је узбудљиво да се Павле овде обраћа верницима и говори им да се пробуде и припреме, јер Исус долази! Чињеница да је ово било написано пре скоро две хиљаде година ништа не мења. Ми морамо увек живети у очекивању непосредног Христовог доласка! Што се свих нас тиче, што се тиче нашег личног искуства, Христов други долазак је исто тако близу као и могућност наше смрти. Било следеће седмице или за четрдесет година, ми затварамо своје очи приликом смрти, и да ли ћемо спавати само осам дана или четири стотине година, нема никакве разлике! Следеће што ћемо видети биће Исусов долазак! Са смрћу која се крије негде иза следећег угла за све нас, време је стварно кратко, али је наше спасење много ближе него када смо први пут поверовали.

Иако се у Посланици Римљанима Павле не бави много Исусовим другим доласком, у писмима Солуњанима и Коринћанима говори о томе много више. Уосталом, то је кључна тема у Библији, а посебно у Новом завету. Без ње и наде коју нуди, наша вера би била безначајна. Шта би у ствари »оправдање вером« значило без Христовог другог доласка који ће ту изузетну истину довести до славног испуњења?

Када бисте сигурно знали да ће Исус доћи следећег месеца, шта бисте променили у свом животу и зашто? Ако верујете да све то треба да промените месец дана пре Исусовог другог доласка, зашто их не промените већ сада? У чему је разлика?

Прочитајте поглавља под насловом »Духовна природа закона« у књизи *Мисли са Горе благослова*; »Шатор од састанка и његове службе« у књизи *Стварање - патријарси и пророци* од Елен Г. Вајт.

Прочитајте по могућству и ово: Ellen G. White, »An Explanation of Early Statements,« pp. 66–69, in *Selected Messages*, book 1; »Practical Godliness,« pp. 540, 541, in *Testimonies for the Church*, vol. 5; »Our Attitude Toward the Civil Authorities,« pp. 394, 395, in *Testimonies for the Church*, vol. 6.

»Господ ... ће ускоро доћи и ми морамо бити спремни и чекати Његов долазак. О, како ће то славно бити да Га видимо и поздравимо као Његови откупљени. Дуго смо чекали, али зато наша нада не сме да ослаби. Када бисмо само могли угледати Цара у свој Његовој лепоти, били бисмо довека благословени! Осећам као да морам да узвикнем: 'Идемо кући!' Ми се приближавамо времену када ће Христос доћи у сили и великој слави да одведе своје откупљене у њихов вечни дом.« (Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, св.8, стр. 253)

Питања за размишљање:

1. У разреду се посебно позабавите питањем на крају поуке за четвртак. Које сте одговоре дали и како сте их образложили?
2. Питање како да будемо добри грађани и добри хришћани понекад изгледа врло сложено. Ако неко буде дошао к вама и затражио савет шта да чини у вези с нечим што сматра Божјом вољом, иако би га то могло довести у сукоб с властима, шта ћете му казати? По којим начелима бисте се морали управљати? Зашто том питању морамо приступати с крајњом озбиљношћу и уз много молитава? Уосталом, не излазе сви неозлеђени из лавовске јаме, зар не?
3. Шта је, по вашем мишљењу теже: строго се држати слова закона, или безусловно љубити Бога и ближње? Да ли ћете приговорити да ово питање садржи у себи неку врсту лажног избора? Зашто?

У Римљанима 14,1-3 расправља се о месу које је, можда, било жртвовано идолима. Јерусалимски сабор (Дела апостолска 15) закључио је да се обраћеници из незнабоштва уздржавају од једења таквог меса. Међутим, увек се могло поставити питање да ли и месо које се продаје на тржницама долази од животиња које су биле жртвоване идолима (1. Коринћанима 10,25). Неки хришћани нису на тај проблем уопште обрађали пажњу; други, ако би се појавила и најмања сумња, одлучивали су да троше биљну храну. Овај проблем нема никакве везе с питањем вегетаријанства и здравог начина живота. Нити Павле овде наговештава да је укинута разлика између чистих и нечистих животиња. То уопште није предмет о коме се овде расправља. Када би се речи: »Који не једе нека не осуђује онога који једе« (Римљанима 14,2) могле схватити тако да се сада свака животиња, било чиста било нечиста, може јести, оне би биле потпуно погрешно протумачене. Упоредбе са другим новозаветним текстовима побиле би такво тумачење.

»Примити« некога који је слаб у вери значи признати му потпун вернички и друштвени статус. С таквим особама се не треба препирати, већ им признати право на посебно мишљење.

Шта Павле препоручује када је реч о особама чије се мишљење разликује од нашег? Римљанима 14,1-3.

Важно је да схватимо да Павле не говори негативно о особама које назива »слабима у вери«, јер су у питању хришћани који врло озбиљно схватају своје хришћанске обавезе. Он таквим особама не даје никакав савет како да постану »јак«. »Пресавестан« хришћанин (кога тако називају његова браћа, а не Бог) бива прихваћен, »јер га Бог прима«.

Које озбиљно упозорење Павле упућује хришћанима који себи присвајају улогу судије? Римљанима 14,4.

Иако треба да имамо на уму начела која су истакнута у данашњој поуци, зар ипак не постоје време и место када треба да устанемо и да кажемо своје мишљење, не о особи, већ о њеним делима? Смемо ли се увек повлачити и ништа не говорити без обзира шта се догађа? Пророк Исаија назива немарне стражаре »немим псима, који не лају... којима је мио дремеж« (Исаија 56,10). Како можемо одредити када да говоримо, а када да ћутимо? Како да одржимо праву равнотежу?

Који разлог Павле наводи када тражи од нас да будемо пажљиви приликом оцењивања дела својих ближњих? Римљанима 14,10.

Ми смо склони да понекад оштро осуђујемо дела својих ближњих, често управо она дела која и сами чинимо. Зашто нам тако често дела која сами чинимо не изгледају тако лоша као иста дела када их наши ближњи чине? Ми својим лицемерјем можемо да преваримо себе, али не и Бога, који нас опомиње: »Не судите да вам се не суди. Јер каквим судом судите, онаквим ће вам се судити; и каквом мером мерите, онаком ће вам се мерити. А зашто видиш трун у оку брата својега, а брвна у оку својему не видиш? Или, како можеш рећи брату својему: стани да ти извадим трун из ока твојега, а брвна у оку својему не осећаш« (Матеј 7,1-4)?

Од какве је важности навод из Старог завета који Павле овом приликом наводи? Рим. 14,11.

Овај старозаветни текст (Исаија 45,23) подржава мисао да се сви морамо појавити на Божјем суду. Израз »свако колено« и »сваки језик« односе се на сваког појединца, јер нико није изузет. Последица је да ћемо сви морати да дамо одговор за свој живот и за своја дела (Римљанима 14,12). Нико неће моћи да одговара за друге. У овом важном смислу, ми заиста нисмо »чувари« брата својега!

Узимајући у обзир контекст, чињеницу да Павле овде расправља о једењу меса које је, можда, било принесено идолима, како тумачиш његову изјаву о томе »шта је погано«? Рим. 14,14.

Предмет је и даље храна жртвована идолима. Проблем очигледно не представља разлика између чисте и нечисте хране. Павле наглашава да не види ништа лоше у томе што неко једе храну која је, можда, била жртвована идолима, већ у држању његове браће која имају другачије мишљење. Уосталом, шта су идоли уопште? Ништа (1. Кор. 8,4), па је онда сасвим неважно да ли је неки незнабожац ту храну наменио као жртву кипу неког бика или жабе! Проблем је, јасно, у томе да савест неке особе не би смела бити изложена насиљу, поготово ако је савест претерано осетљива. Ову чињеницу »јака« браћа нису схватала. Они су с презрењем гледали на претеране обзире своје »слабе« браће и тиме постављали камен спотицања на њихов пут.

Да ли си и ти, у својој ревности за Господа, у опасности да погрешиш у свом односу према брату кога сматраш слабим у вери? Зашто се морамо чувати жеље да играмо улогу савести своје браће, без обзира колико су добре наше намере?

НИКОГА НЕ РАЂАВАЈ

Које начело Павле препоручује када дође до разлике у мишљењима међу браћом? Како се то исто начело може применити на сва подручја живота? Римљанима 14,15-23; 1. Коринћанима 8,12.13.

У Римљанима 14,17-20 Павле ставља разне аспекте хришћанства у правилан међусобни однос. Иако је исхрана важна, хришћани не треба да се сукобљавају због избора неких који су одлучили да троше вегетаријанске намирнице уместо меса које је било жртвовано идолима. Уместо тога, треба да се усредсреде на праведност, мир и радост у Светом Духу. Како бисмо ту мисао могли да применимо на питање исхране данас? Колико год здравствена порука, а посебно порука о исхрани може да нам донесе благослов, не виде сви на исти начин овај предмет и ми морамо да поштујемо те разлике.

Усред расправе о томе да у погледу исхране свако треба да дозволи другима да одлучују по савести, Павле умеће занимљиву реченицу: »Благо ономе који не осуђује себе за оно што нађе за добро« (Римљанима 14,22). Коју нам опомену Павле овде упућује? На који начин ова реченица уравнотежује све што је до тада рекао о том питању?

Да ли сте већ чули некога како говори: »Није ничији посао да се меша у то шта ја једем, како се одевам или како се забављам!« Да ли је заиста тако? Нико од нас не живи у безваздушном простору. Наша дела, речи, понашање, чак и исхрана утичу на друге, или на добро или на зло. Није тешко видети на који начин. Ако неко ко тебе гледа види да чиниш нешто »зло«, може под твојим утицајем одлучити да чини то исто. Ми варамо сами себе ако мислимо другачије. Тврдити да ми никога не присиљавамо да следи наш пример бесмислено је. Као хришћани, ми смо одговорни једни за друге и, ако наш пример скрене неког с правог пута, ми постајемо одговорни!

Какав пример пружаш другима? Да ли би се осећао угодно када би други, посебно млади људи или нови верници, следили твој пример на свим подручјима живота и понашања? Шта твој одговор говори о теби?

СВЕТКОВАЊЕ ДАНА

У овој расправи о томе да не осуђујемо друге који о неким питањима имају другачије мишљење од нас, о томе да не будемо камен спотицања онима који би се саблазнили због нашег понашања, Павле спомиње и питање посебних дана које неки желе да светкују, а други не желе.

Како да разумемо оно што Павле говори о разним светковинама? Да ли он при томе мисли и на седмичну Суботу? Ако не мисли, зашто не мисли? Римљанима 14,4-10.

О којим данима Павле овде говори? Да ли је већ у првој Цркви дошло до несугласица о светковању или несветковању одређених дана? Изгледа да је било тако. Наговештај таквих несугласица налазимо у Галатима 4,9.10 где Павле саветује галатијске хришћане о светковању »дана, месеци и времена и година«. Као што смо већ видели, неки у Цркви су убедили галатијске хришћане да треба да се обрежу и да држе остале прописе Мојсијевог закона. Павле је страховао да би такве идеје могле да нашкоде и цркви у Риму. Међутим, можда је управо у Риму било хришћана из јеврејства који су имали проблема да осведоче себе да не треба више да светкују јеврејске празнике. Павле овде као да говори: чините како нађете за добро, али немојте осуђивати друге који мисле различито од вас! Неки хришћани, да би били сигурни, очигледно су одлучили да светкују један или више јеврејских празника. Павле каже: пустите их да то чине, уколико су осведочени својом савешћу да тако треба да чине.

Уносити и седмичну Суботу у оквир текста у Римљанима 14,5, као што неки покушавају, није оправдано. Можете ли замислити Павла да заузима такво гледиште отвореног устајања против четврте заповести Декалога? Као што смо проучавали у току целог тромесечја, Павле ставља снажан нагласак на поштовање закона, па, према томе, сигурно не покушава да стави четврту заповест у исту категорију у којој је проблем једења или неједења меса жртвованог идолима!

Како је твоје искуство са Суботом? Да ли ти је била на благослов, као што је замишљена? Какве промене мораш да унесеш да би потпуније искусио оно што ти Господ нуди у Суботу?

ОДГОВАРАЈУЋИ БЛАГОСЛОВ

Коју истину о односу између слабих и јаких у вери Павле наглашава? Римљанима 15,1-3.

На који начин ови текстови садрже велики део онога што обележава право Христовог следбеника?

Који други текстови објављују ту исту истину? И, што је још много важније, како ти можеш да живиш по тим начелима?

Завршавајући своју Посланицу, које различите благослове Павле упућује верницима? Римљанима 15,5.6.13.33.

Бог стрпљења значи Бог који помаже својим следбеницима да буду истрајни у страдањима. Сама реч за »стрпљење« – »хипомоне«- значи »чврстина«, »истрајно трпљење«. Реч за »утеху« може се превести као »охрабрење«. Бог охрабрења је Бог који нас храбри. Бог наде је Бог који је дао наду људском роду. На исти начин, Бог мира је Бог који даје мир и у коме можемо имати мир. Каког ли одговарајућег благослова у Посланици чија је основна тема праведност, оправдање вером – охрабрење, нада, мир! Како су ове особине болно потребне нашем свету!

После многобројних личних поздрава, како Павле завршава своју Посланицу Римљанима? Римљанима 16,25-27.

Павле завршава своју посланицу приписујући славу и хвалу Богу. Бог је Онај коме римски хришћани и сви остали хришћани могу да поклоне своје пуно поверење, који ће потврдити њихов положај откупљених и спасених Божјих синова и кћери, оправданих вером, и који ће их водити својим Светим Духом. Павле је одушевљен да буде гласник тако славних вести. Он те вести назива »моје јеванђеље«, мислећи на јеванђеље које објављује. Међутим, то што он објављује потврђено је Исусовим проповедањем и порукама пророка. То јеванђеље је било тајно, не зато што је Бог желео да људи не сазнају за њега већ зато што су људи одбили да прихвате поруку са Неба, спречавајући тако Бога да им пошаље додатну светлост. И више од тога, постојали су неки аспекти плана спасења које људи нису могли да схвате све док Месија није дошао у људском телу. Он је показао, не само какав је Бог, већ и шта човек може да постане ослањајући се на божанску снагу. Нова врста живота биће живот »послушности у вери«, што значи, послушности проистекле из вере у Господа, који путем благодати оправдава грешника праведношћу датом свакоме који је сам тражи.

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Прочитајте од Елен Г. Вајт, *У потрази за изгубљеним временом*, »Помоћ кушанима«, стр. 87.

Прочитајте по могућству и ово: Ellen G. White, »Unity and Love in the Church,« pp. 477, 478; »Love for the Erring,« pp. 604–606, in *Testimonies for the Church*, vol. 5; p. 719, in *The SDA Bible Commentary*, vol. 6.

»Била ми је показана опасност у којој се налази Божји народ да гледа на брата и сестру Вајт и мисли да њима треба да долази са својим теретима и од њих тражи савет. Не треба да буде тако! Они су позвани да дођу својом Спаситељу, пуном саучешћа и љубави, када су уморни и натоварени и Он ће их растеретити... Многи долазе к нама и распитују се: треба ли да то учиним? Треба ли да се упустим у овај подухват? Или, што се тиче одевања: треба ли да носим овај или онај комад одеће? Ја им одговарам: ви говорите да сте Христови ученици. Проучавајте своју Библију. Читајте пажљиво и с молитвом о животу нашег драгог Спаситеља док је још боравио међу људима на Земљи. Опоначајте Његов живот и нећете скренути са уске стазе. Ми најозбиљније одбијамо да будемо ваша савест. Ако вам будемо казали шта да чините, ви ћете очекивати од нас да вас водимо, уместо да одете директно Исусу.« (Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, св. 2, стр. 118.119)

»Не смемо одговорност за своју дужност пребацити на друге и онда очекивати од њих да нам кажу шта да чинимо. Ми не смемо зависити од припадника људског рода да нам дају савете. Господ ће нас научити шта нам је дужност исто тако спремно као што би поучио неког другог... Они који одлуче да не чине ништа на било којем подручју чиме би ожалостили Бога, знаће, пошто изнесу пред Њега свој случај, којим путем да крену.« (Елен Г. Вајт, *Чежња века*, стр. 578.580)

»Увек је у Цркви било и оних који испољавају сталну склоност да делују независно и појединачно. Изгледа да су неспособни да схвате да их независност духа наводи да као људска оруђа показују сувише поверења у себе и да се ослањају на своје просуђивање, уместо да поштују савете своје браће и да високо цене њихове судове.« (Елен Г. Вајт, *Апостолска црква - Христовим трагом*, стр. 114)

Питања за размишљање:

Узимајући у обзир неке од тема о којима смо размишљали ове седмице, како да као хришћани нађемо праву равнотежу између њих:

1. Остати веран ономе што верујемо, а ипак не осуђивати друге који проблем виде другачије од нас.
2. Остати веран својој савести и не покушавати да будеш савест неког другог, док у исто време покушаваш да помогнеш онима за које верујеш да су у заблуди. Када да проговоримо, а када да ћутимо? Када ћемо бити криви ако ћутимо?
3. Бити слободан у Господу, а истовремено схватити своју одговорност да пружим добар пример онима који би се могли угледати на мене.

Август

ЖИВОТ СЛУЖБЕ

Бог у нашем животу

1. Н Јеврејима 13,20.21. Бог делује преко мене
2. П Титу 2,14. Ревносно чини добра дела
3. У Колошанима 3,23. Радити вредно за Бога
4. С Матеј 5,14-16. Нека светли видело ваше
5. Ч 1.Солуњанима 3,11-12. Изобилни у љубави близу и далеко
6. П 2.О царевима 5,1-3. Девојчица као сведок за Бога
7. С Матеј 14,15-20. Бог осигурава средства

Помажите ближњима

8. Н Исаија 58,12. Обнављајте старе путеве
9. П Марко 10,45. Исус је дошао да служи
10. У Лука 9,2. Помози напаћеном човечанству
11. С Јован 4,14. Дајте људима и женама воду живота
12. Ч Матеј 19,14. Радите са децом
13. П Матеј 9,18.19. Радите и за угледне људе
14. С Матеј 9,36. Трудите се око оних којима је потребна помоћ

Живите у хришћанском духу

15. Н Матеј 12,12. Чините добро суботом
16. П Лука 10,29. Ко је мој ближњи
17. У Захарија 8,16. Говори истину своме ближњем
18. С 1.Тимотију 4,16. Спасевајући друге спасавамо себе
19. Ч Ефесцима 4,32. Будите љубазни и нежнога срца
20. П 1.О царевима 3,12. Имајте срце пуно разумевања
21. С Псалам 112,4. Буди пун саучешћа

Будите саосећајни за друге

22. Н 2.Дневника 29,30. Певај и моли се са суседима
23. П Јаков 1,27. Посећујте удовице и сирочад
24. У Исаија 58,7. Дели гладнима свој хлеб
25. С Матеј 25,35.36. Одените неодевене
26. Ч Исаија 1,17. Олакшајте положај потлачених
27. П О Јову 29,15. Будите очи слепцима, ноге хромима
28. С О Јову 29,16. Отац сромашнима

Имајте хришћански карактер

29. Н Галатима 6,10. Посебно се сећај сиромашних верника цркве
30. П Исаија 58,8. Да ојачам своју духовност и своје здравље
31. У Данило 12,3. Желим да блистам као звезда вазда и довека

Септембар

ПОСВЕЋЕНИ ЖИВОТ

Будите посвећени

1. С 1.Солуњанима 5,22.23. Потпуно посвећење духа, душе и тела
2. Ч Ефесцима 5,25-27. Практични пример посвећења
3. П 3.Мојсијева 20,7.8. Посвећени послушношћу
4. С Филибљанима 4,4. Родови посвећења

Будите свети

5. Н Јован 17,18.19. Христос је посветио себе за мене
6. П Псалам 149,4. Кротки људи
7. У Данило 1,8. Данило као узор умерености у животу
8. С 1.Мојсијева 5,22. Енохов посвећени живот
9. Ч Данило 3,24.25. Непоколебљиво поштење три јудејца
10. П 1.Јованова 4,16. Јованова љубав и верност
11. С 1.Јованова 2,17. Супротност између живота Јована и Јуде

Творите истину

12. Н Језекиљ 20,12. Господ посвећује поштоваоце суботе
13. П Јован 14,6. Христос је истина
14. У Јован 17,17. Истина посвећује
15. С Дела 20,32. Истина уздиже и оплемењује
16. Ч 1.Петрова 1,22. Истина чисти
17. П Ефесцима 1,18. Истина просветљује
18. С Псалам 15,1.2. Истина преображава

Будите савршени

19. Н Исаија 26,2. Истина ће славно побетити
20. П 2.Коринћанима 7,1. Дело које траје целог живота
21. У Псалам 144,12. Избрушен карактер
22. С Исаија 51,8. А праведни ће живети довека
23. Ч Псалам 90,17. Бог подржава чврст карактер
24. П Матеј 5,48. Савршенство – циљ који треба постићи
25. С Откривење 19,8. Одевени у рухо праведности

Надајте се Господу

26. Н Данило 7,18. Свети ће наследити царство
27. П 2.Петрова 1,4. Учесници по Божјем обећању
28. У Јован 6,53-56. Христос станује у мени
29. С Псалам 133,1. Боравити заједно у јединству
30. Ч Исаија 40,31. Снага одозго

ЧИТАЊЕ БИБЛИЈЕ РЕДОМ

Јули		Август		Септембар	
1. Псалам	115-117	1. Исаија	1-3	1. Јеремија	36-39
2. "	118	2. "	4-6	2. "	40-42
3. "	119, 1-88	3. "	7-9	3. "	43-45
		4. "	10-13	4. "	46-49
4. "	119, 89-176	5. "	14-17		
5. "	120-121	6. "	18-20	5. "	50-52
6. "	122-124	7. "	21-23	6. Плач	1-3
7. "	125-127			7. "	4-6
8. "	128-130	8. "	24-26	8. Језекиљ	1-4
9. "	131-133	9. "	27-29	9. "	5-7
10. "	134-136	10. "	30-32	10. "	8-10
		11. "	33-36	11. "	11-12
11. "	137-139	12. "	37-40		
12. "	140-142	13. "	41-43	12. "	13-15
13. "	143-147	14. "	44-46	13. "	16-18
14. "	148-150			14. "	19-21
15. Приче	1-3	15. "	47-49	15. "	22-26
16. "	4-6	16. "	50-52	16. "	27-29
17. "	7-9	17. "	53-55	17. "	30-32
		18. "	56-59	18. "	33-35
18. "	10-12	19. "	60-62		
19. "	13-15	20. "	63-66	19. "	36-38
20. "	16-19	21. Јеремија	1-3	20. "	39-41
21. "	20-22			21. "	42-44
22. "	23-25	22. "	4-6	22. "	45-48
23. "	26-28	23. "	7-8	23. Данило	1-4
24. "	29-31	24. "	9-11	24. "	5-8
		25. "	12-16	25. "	9-12
25. Проповедник	1-3	26. "	17-20		
26. "	4-6	27. "	21-23	26. Осија	1-3
27. "	7-9	28. "	24-26	27. "	4-6
28. "	10-12			28. "	7-9
29. Песма над		29. "	27-29	29. "	10-14
песмама	1-3	30. "	30-32	30. Јоило	1-3
30. "	4-6	31. "	33-35		
31. "	7-8				

ВЕЧЕРЊЕ БОГОСЛУЖЕЊЕ У ПОРОДИЦИ

Јули		Август		Септембар	
1. Псалам	78,43-56.	1. Псалам	103.	1. Псалам	121.
2. Псалам	78,57-72.	2. Псалам	104,1-18.	2. Псалам	122.
3. Псалам	79.	3. Псалам	104,19-35.	3. Псалам	123.
4. Псалам	80.	4. Псалам	105,1-15.	4. Псалам	124.
5. Псалам	81.	5. Псалам	105,16-31.	5. Псалам	125.
6. Псалам	82.	6. Псалам	105,32-45.	6. Псалам	126.
7. Псалам	83.	7. Псалам	106,1-16.	7. Псалам	127.
8. Псалам	84.	8. Псалам	106,17-32.	8. Псалам	128.
9. Псалам	85.	9. Псалам	106,33-48.	9. Псалам	129.
10. Псалам	86.	10. Псалам	107,1-21,	10. Псалам	130.
11. Псалам	87.	11. Псалам	107,22-43.	11. Псалам	131.
12. Псалам	88.	12. Псалам	108.	12. Псалам	132.
13. Псалам	89,1-13.	13. Псалам	109,1-16.	13. Псалам	133.
14. Псалам	89,14-26.	14. Псалам	109,17-31.	14. Псалам	134.
15. Псалам	89,27-39.	15. Псалам	110.	15. Псалам	135.
16. Псалам	89,40-52.	16. Псалам	111.	16. Псалам	136,1-13.
17. Псалам	90.	17. Псалам	112.	17. Псалам	136,15-26.
18. Псалам	91.	18. Псалам	113.	18. Псалам	137.
19. Псалам	92.	19. Псалам	114.	19. Псалам	138.
20. Псалам	93.	20. Псалам	115.	20. Псалам	139.
21. Псалам	94.	21. Псалам	116.	21. Псалам	140.
22. Псалам	95.	22. Псалам	117.	22. Псалам	141.
23. Псалам	96.	23. Псалам	118,1-14.	23. Псалам	142.
24. Псалам	97.	24. Псалам	118,15-29.	24. Псалам	143.
25. Псалам	98.	25. Псалам	119,1-34.	25. Псалам	144.
26. Псалам	99.	26. Псалам	119,35-63.	26. Псалам	145.
27. Псалам	100.	27. Псалам	119,64-90.	27. Псалам	146.
28. Псалам	101.	28. Псалам	119,91-117.	28. Псалам	147.
29. Псалам	102,1-14.	29. Псалам	119,118-143.	29. Псалам	148.
30. Псалам	102,15-28.	30. Псалам	119,144-176.	30. Псалам	149.
		31. Псалам	120.		

Предлажемо верницима да ове текстове читају у току вечерњег богослужења у својој породици.

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У ЈУЛУ 2010. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ				
	2.	9.	16.	23.	30.
Радовиш, Струмица, Бевђелија	20,05	20,08	20,04	19,58	19,50
Кавадарци	20,13	20,10	20,06	20,00	19,52
Велес, Прилеп, Битола	20,15	20,12	20,08	20,02	19,54
Пирот , Врање, Куманово, Скопље	20,17	20,14	20,10	20,04	19,56
Књажевац, Ниш , Лесковац, Тетово, Дебар	20,19	20,16	20,12	20,06	19,58
Кладово, Неготин , Зајечар, Приштина, Призрен	20,21	20,18	20,14	20,08	20,00
Бор, Параћин, Крушевац , Косовска Митровица, Ђаковица	20,23	20,20	20,16	20,10	20,02
Јагодина , Нови Пазар, Пећ	20,25	20,22	20,18	20,12	20,04
Пожаревац, Смедеревска Паланка, Крагујевац , Чачак, Краљево, Беране, Колашин, Подгорица , Улцињ	20,27	20,24	20,20	20,14	20,06
Аранђеловац, Ужице, Бар	20,29	20,26	20,22	20,16	20,08
Вршац, Алибунар, Ковин, Смедерево, Панчево, Београд , Ваљево, Пљевља, Зеленика	20,31	20,28	20,24	20,18	20,10
Кикинда, Српска Црња, Зрењанин , Рума, Шабац, Фоча, Билећа, Требиње, Дубровник	20,33	20,30	20,26	20,20	20,12
Сента, Бечеј, Нови Сад , Сремска Митровица, Богатић, Бијељина, Лозница, Сарајево , Мљет	20,35	20,32	20,28	20,22	20,14
Бачка Топола, Кула, Врбас, Бачка Паланка, Шид , Тузла, Мостар, Метковић, Пељешац	20,37	20,34	20,30	20,24	20,16
Суботица , Сомбор, Даљ, Вуковар, Винковци, Добој, Зеница, Хвар, Корчула	20,39	20,36	20,32	20,26	20,18
Бели Манастир , Осијек , Славонски Брод, Дервента, Јајце, Ливно, Брач, Вис	20,41	20,38	20,34	20,28	20,20
Славонска Пожега, Бања Лука , Сплит	20,43	20,40	20,36	20,30	20,22
Подравска Слатина, Дарувар, Нова Градишка, Босанска Градишка, Приједор , Дрвар, Книн, Шибеник	20,45	20,42	20,38	20,32	20,24
Вировитица, Биоград	20,47	20,44	20,40	20,34	20,26
Копривница, Бјеловар, Сисак, Бихаћ, Госпић, Задар , Дуги Оток	20,49	20,46	20,42	20,36	20,28
Чаковец, Вараждин, Загреб , Слуњ, Паг	20,51	20,48	20,44	20,38	20,30
Мурска Субота, Ормож, Птуј , Крапина, Карловац, Раб	20,53	20,50	20,46	20,40	20,32
Марибор , Рогашка Слатина, Цеље, Зидани Мост, Цриквеница, Крк, Црес, Лошињ	20,55	20,52	20,48	20,42	20,34
Дравоград, Словењ Градец, Межица, Љубљана , Ријека, Пула	20,57	20,54	20,50	20,44	20,36
Крањ, Постојна, Копер, Ровињ	20,59	20,56	20,52	20,46	20,38
Јесенице , Крањска Гора, Горица	21,01	20,58	20,54	20,48	20,40

Подаци из ове табеле изведени су по лангнџм рачунању времена.

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У АВГУСТУ 2010. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ			
	6.	13.	20.	27.
Струмица	19,41	19,31	19,20	19,08
Радовиш, Бевђелија	19,43	19,33	19,22	19,10
Пирот , Кавадарци	19,45	19,35	19,24	19,12
Врање, Куманово, Велес, Прилеп, Битола	19,47	19,37	19,26	19,14
Кладово, Неготин, Зајечар, Књажевац, Ниш , Лесковац, Скопље , Тетово, Охрид	19,49	19,39	19,28	19,16
Бор, Параћин, Крушевац , Приштина, Призрен, Дебар	19,51	19,41	19,30	19,18
Јагодина , Косовска Митровица, Ђаковица	19,53	19,43	19,32	19,20
Вршац, Ковин, Пожаревац, Смедерево, Смедеревска Паланка, Крагујевац , Краљево, Нови Пазар, Пећ	19,55	19,45	19,34	19,22
Алибунар, Панчево, Београд , Аранђеловац, Чачак, Беране, Колашин, Подгорица , Улцињ	19,57	19,47	19,36	19,24
Кикинда, Српска Црња, Зрењанин , Ваљево, Ужице, Пљевља, Бар	19,59	19,49	19,38	19,26
Сента, Бечеј, Нови Сад , Рума, Сремска Митровица, Богатић, Шабац, Фоча, Зеленика	20,01	19,51	19,40	19,28
Суботица , Бачка Топола, Кула, Врбас, Бачка Паланка, Шид, Бијељина, Лозница, Билећа, Требиње, Дубровник	20,03	19,53	19,42	19,30
Сомбор , Даљ, Вуковар, Винковци, Тузла, Сарајево , Мостар, Метковић, Мљет	20,05	19,55	19,44	19,32
Бели Манастир , Осијек , Добој, Зеница, Пељешац	20,07	19,57	19,46	19,34
Славонска Пожега, Славонски Брод, Дервента , Јајце, Ливно, Брач, Хвар, Корчула	20,09	19,59	19,48	19,36
Вировитица, Подравска Слатина, Дарувар, Нова Градишка, Босанска Градишка, Бања Лука , Сплит, Вис	20,11	20,01	19,50	19,38
Бјеловар, Приједор , Дрвар, Книн, Шибеник	20,13	20,03	19,52	19,40
Копривница, Сисак, Бихаћ, Биоград	20,15	20,05	19,54	19,42
Мурска Субота, Ормож, Чаковец, Вараждин, Загреб , Слуњ, Госпић, Задар, Дуги Оток	20,17	20,07	19,56	19,44
Марибор , Птуј, Рогашка Слатина, Крапина, Карловац, Раб, Паг	20,19	20,09	19,58	19,46
Словењ Градец, Цеље , Зидани Мост, Цриквеница, Крк, Црес, Лошињ	20,21	20,11	20,00	19,48
Дравоград, Межица, Љубљана , Постојна, Ријека	20,23	20,13	20,02	19,50
Јесенице, Крањ, Копер, Ровињ, Пула	20,25	20,15	20,04	19,52
Крањска Гора , Горица	20,27	20,17	20,06	19,54

Подаци из ове табеле изведени су по лангнџм рачунању времена.

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У СЕПТЕМБРУ 2010. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ			
	3.	10.	17.	24.
Струмица	19,00	18,48	18,35	18,22
Пирот , Радовиш, Бевђелија	19,02	18,50	18,37	18,24
Кладово, Неготин , Зајечар, Књажевац, Лесковац, Врање, Кавадарци	19,04	18,52	18,39	18,26
Бор, Ниш , Куманово, Скопље, Велес, Прилеп, Битола	19,06	18,54	18,41	18,28
Вршац, Пожаревац, Јагодина , Параћин, Крушевац, Приштина, Тетово, Охрид	19,08	18,56	18,43	18,30
Алибунар, Панчево, Ковин, Смедерево, Смедеревска Паланка, Аранђеловац, Крагујевац , Краљево, Нови Пазар, Баковица, Косовска Митровица, Призрен, Дебар	19,10	18,58	18,45	18,32
Кикинда, Српска Црња, Зрењанин, Београд , Чачак, Пећ	19,12	19,00	18,47	18,34
Сента, Бечеј, Нови Сад , Рума, Шабац, Ваљево, Ужице, Беране, Колашин	19,14	19,02	18,49	18,36
Суботица , Бачка Топола, Кула, Врбас, Бачка Паланка, Шид, Сремска Митровица, Богатић, Бијелина, Лозница, Пљевља, Подгорица , Бар, Улцињ	19,16	19,04	18,51	18,38
Сомбор , Осијек, Даљ, Вуковар, Винковци, Тузла, Фоча, Зеленика	19,18	19,06	18,53	18,40
Бели Манастир , Сарајево, Билећа, Требиње, Дубровник	19,20	19,08	18,55	18,42
Подравска Слатина, Славонска Пожега, Славонски Брод, Дервента , Добој, Зеница, Мостар, Метковић, Мљет	19,22	19,10	18,57	18,44
Вировитица, Дарувар, Нова Градишка, Босанска Градишка, Бања Лука , Јајце, Пељешац	19,24	19,12	18,56	18,46
Копривница, Бјеловар, Приједор , Ливно, Брач, Хвар, Корчула	19,26	19,14	18,58	18,48
Мурска Собота, Ормож, Чаковец, Вараждин , Сисак, Дрвар, Книн, Сплит, Вис	19,28	19,16	19,00	18,50
Марибор , Птуј, Рогашка Слатина, Крапина, Загреб , Слуњ, Бихаћ, Шибеник, Биоград	19,30	19,18	19,02	18,52
Словењ Градец, Целеь , Зидани Мост, Карловац, Госпић, Задар, Дуги Оток	19,32	19,20	19,04	18,54
Дравоград, Межица, Цриквеница, Крк, Раб, Паг	19,34	19,22	19,06	18,56
Јесенице, Крањ, Љубљана , Постојна, Ријека, Црес, Лошињ	19,36	19,24	19,08	18,58
Крањска гора, Горица, Копер, Ровињ, Пула	19,38	19,25	19,10	19,00

Подаци из ове табеле изведени су по лејнџем рачунању времена.